

Tekst ujednoczony obejmujący zmiany wprowadzone ustawą o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji Wizowej

USTAWA

z dnia 13 czerwca 2003 r.

o cudzoziemcach

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady i warunki wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu cudzoziemców z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tryb postępowania oraz organy właściwe w tych sprawach.

Art. 2. Cudzoziemcem jest każdy, kto nie posiada obywatelstwa polskiego.

Art. 3. Ustawy nie stosuje się do:

- 1) szefów i członków personelu misji dyplomatycznych, kierowników urzędów konsularnych i członków personelu konsularnego państw obcych oraz innych osób zrównanych z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, pod warunkiem wzajemności i posiadania przez te osoby dokumentów potwierdzających pełnienie przez nie funkcji, z wyjątkiem art. 13 ust. 1, art. 25, 26, 35-41, 51 ust. 1 i art. 144;
- 2) obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, oraz członków ich rodzin, z wyjątkiem:
 - a) **art. 93, art. 94, art. 96, art. 100, rozdziałów 9 i 10, art. 124 pkt 1 lit. g oraz pkt 2 i 4, art. 125 ust. 1 pkt 2 w zakresie dotyczącym art. 124 pkt 1 lit. g, art. 126 ust. 1 pkt 4 i 7 oraz ust. 2, art. 127, art. 128 ust. 2, art. 131-134a, które mają zastosowanie do obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członków ich rodzin,**
 - b) art. 25, art. 26 pkt 4 lit. p, art. 45 ust. 1, 1a i 2, art. 48 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 3 i 5-7, art. 49, art. 52, art. 84a, rozdziału 8a, art. 124 pkt 1 lit. a, art. 125 ust. 1 pkt 1, art. 126 ust. 1 pkt 1 lit. a, które mają zastosowanie do członków rodzin obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, niebędących obywatelami tych państw;
- 3) cudzoziemców ubiegających się o ochronę oraz objętych ochroną na podstawie ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1695), w zakresie w niej uregulowanym;
- 4) cudzoziemców polskiego pochodzenia i członków najbliższej rodziny repatrianta, w zakresie uregulowanym w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 532 oraz z 2005 r. Nr 94, poz. 788).

Art. 4. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) dokument podróży - dokument uznany przez właściwy organ Rzeczypospolitej Polskiej, uprawniający do przekroczenia granicy, wydany cudzoziemcowi przez organ państwa obcego, organ polski lub organizację międzynarodową albo podmiot upoważniony przez organ państwa obcego lub obcą władzę o charakterze państwowym;
- 2) granica - granicę państwową Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2005 r. Nr 226, poz. 1944);

- 3) przewoźnik - osobę fizyczną lub prawną zajmującą się zarobkowo przewozem osób drogą powietrzną, morską lub lądową;
- 4) strefa tranzytowa lotniska międzynarodowego - teren lotniska międzynarodowego położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, rozciągający się między pokładem statku powietrznego a stanowiskiem kontroli granicznej, który obejmuje płytę oraz pomieszczenia lotniska;
- 5) **wiza – zezwolenie wydane cudzoziemcowi przez organ polski lub organ, którego właściwość w tej sprawie wynika z postanowień umów międzynarodowych obowiązujących Rzeczpospolitą Polską lub organ państw obszaru Schengen, uprawniające go do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innych państw obszaru Schengen, przejazdu przez to terytorium i pobytu na nim w czasie, w celu i na warunkach w nim określonych;**
- 5a) **wiza jednolita – wiza, o której mowa w art. 10 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz.Urz. UE L 239 z 22.09.2000, str. 19, z późn. zm.);**
- 5b) **wiza krajowa – wiza uprawniająca do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium i pobytu na nim;**
- 5c) **centralny organ wizowy – organ odpowiedzialny za przeprowadzenie konsultacji, w tym konsultacji elektronicznych, o których mowa w art. 17 ust. 2 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach;**
- 5d) **państwa obszaru Schengen – państwa, które w pełni stosują dorobek Schengen;**
- 6) zezwolenie na pracę - zezwolenie na pracę wydawane na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.);
- 7) zgoda na pobyt tolerowany - zgodę na pobyt tolerowany w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) badania naukowe – badania naukowe i prace rozwojowe w rozumieniu ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 238, poz. 2390 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 85, poz. 727 i Nr 179, poz. 1484);
- 9) naukowiec – cudzoziemca posiadającego co najmniej tytuł zawodowy odpowiadający w Rzeczypospolitej Polskiej tytułowi zawodowemu magistra lub równorzędnemu, umożliwiający co najmniej dostęp do studiów doktoranckich;
- 10) placówka naukowa:
 - a) uczelnię lub jednostkę naukową, o której mowa w art. 2 pkt 9 lit. b-f ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki,
 - b) jednostkę organizacyjną, prowadzącą w sposób ciągły badania naukowe, posiadającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i zdolność do bycia podmiotem praw i obowiązków, w tym centrum badawczo-rozwojowe, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. Nr 179, poz. 1484 oraz z 2006 r. Nr 107, poz. 723).

Art. 5. Cudzoziemca będącego obywatelem dwóch lub więcej państw traktuje się jako obywatela tego państwa, którego dokument podróży stanowił podstawę wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 6. W sprawach należących do właściwości wojewody, w których wojewoda jest organem właściwym do rozpatrzenia odwołania w sprawach uregulowanych w ustawie lub organem wyższego stopnia jest Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, nie stosuje się art. 33 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2001 r. Nr 80, poz. 872, z późn. zm.).

Art. 7. 1. Do postępowań w sprawach uregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, o ile ustawa nie stanowi inaczej.

2. Do postępowań w sprawach uregulowanych w ustawie, a należących do właściwości konsułów, stosuje się przepisy ustawy z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsułów Rzeczypospolitej

Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 215, poz. 1823 oraz z 2004 r. Nr 173, poz. 1808), o ile ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 8. 1. Organ wydający decyzję lub postanowienie w postępowaniu prowadzonym na podstawie przepisów ustawy może odstąpić od uzasadnienia, w całości lub w części, jeżeli wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Nie można odstąpić od uzasadnienia w części dotyczącej stwierdzenia przesłanki polskiego pochodzenia cudzoziemca.

Art. 9. Jeżeli terytorialny zasięg działania oddziałów Straży Granicznej nie obejmuje części terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zadania określone w art. 8, 62 ust. 5 i 7 i art. 71b ust. 4 i 6 wykonuje na tej części terytorium Komendant Główny Straży Granicznej.

Art. 10. 1. Organy prowadzące postępowania w sprawach o wydanie lub przedłużenie wizy, udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zwanego dalej „zezwoleniem na pobyt rezydenta długoterminowego WE”, oraz o wydalenie z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pouczają cudzoziemca w języku dla niego zrozumiałym o zasadach i trybie postępowania oraz o przysługujących mu prawach i ciążących na nim obowiązkach.

2. W przypadku gdy postępowanie w sprawie wydalenia z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wszczyną się na wniosek organu, który zatrzymał cudzoziemca, pouczenia dokonuje organ, który wystąpił z wnioskiem o wydanie decyzji o wydaleniu.

Art. 11. 1. Wnioski w sprawach uregulowanych w ustawie sporządza się w języku polskim.

2. Wniosek o wydanie wizy przez konsula może być sporządzony w języku obcym, wskazanym przez konsula.

3. Dokumenty sporządzone w języku obcym, służące za dowód w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, powinny być składane wraz z ich tłumaczeniem na język polski, dokonany przez tłumacza przysięgłego.

4. W protokołach przesłuchania cudzoziemców składających wnioski w sprawach uregulowanych w ustawie podaje się imię i nazwisko tłumacza.

Art. 11a. 1. W sprawach uregulowanych w ustawie pisma doręcza się osobom fizycznym pod wskazanym przez nie adresem lub w każdym miejscu, gdzie adresata zostanie się.

2. Cudzoziemcom pozbawionym wolności pisma doręcza się za pośrednictwem administracji zakładu, w którym przebywają.

3. W toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ administracji publicznej prowadzący postępowanie o każdej, również czasowej, zmianie swego adresu, a w przypadku wyjazdu za granicę wskazać adres dla doręczeń w kraju.

4. W przypadku zaniedbania obowiązków określonych w ust. 3, doręczenie pisma pod dotychczasowym adresem ma skutek prawny doręczenia.

5. W przypadku niezamieszkiwania adresata pod wskazanym adresem i braku możliwości doręczenia pisma za pokwitowaniem dorosłemu domownikowi, lub innej osobie zamieszkującej lub przebywającej pod wskazanym adresem, która podjęłaby się oddania pisma adresatowi, pismo zwrócone nadawcy uważa się za doręczone z dniem podjęcia próby doręczenia.

6. W przypadku nieobecności adresata stosuje się art. 43 i 44 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 12. 1. W postępowaniach oraz rejestrach prowadzonych na podstawie ustawy mogą być przetwarzane następujące dane cudzoziemca:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) nazwisko poprzednie;
- 3) nazwisko rodowe;
- 4) płeć;
- 5) imię ojca;

- 6) imię i nazwisko rodowe matki;
- 7) data urodzenia lub wiek;
- 8) miejsce i kraj urodzenia;
- 9) rysopis:
 - a) wzrost w centymetrach,
 - b) kolor oczu,
 - c) znaki szczególne;
- 10) odciski linii papilarnych;
- 11) obywatelstwo;
- 12) narodowość;
- 13) stan cywilny;
- 14) wykształcenie;
- 15) zawód wykonywany;
- 16) miejsce pracy;
- 17) miejsce zamieszkania lub pobytu;
- 18) informacje o karalności, o prowadzonych przeciwko niemu postępowaniach karnych i postępowaniach w sprawach o wykroczenia oraz o wydanych w stosunku do niego orzeczeniach w postępowaniu sądowym lub administracyjnym;
- 19) stosunek do służby wojskowej;
- 20) informacje o podróżach i pobytach zagranicznych w okresie ostatnich 5 lat;
- 21) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL);
- 22) wizerunek twarzy.

2. W postępowaniu w sprawie o wydanie lub przedłużenie wizy, o odmowę wjazdu oraz w postępowaniu o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oprócz danych, o których mowa w ust. 1, mogą być również przetwarzane dane dotyczące stanu zdrowia cudzoziemca.

Art. 12a. Odciski linii papilarnych pobiera się w przypadkach, o których mowa w ustawie, od cudzoziemca, który ukończył 14 lat.

Rozdział 2

Przekraczanie granicy

Art. 13. 1. Cudzoziemiec może przekroczyć granicę oraz przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli posiada ważny dokument podróży oraz wizę, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

1a. Warunki przekroczenia granicy przez cudzoziemców uczniów szkół pochodzących z państw trzecich uczestniczących w wycieczkach szkolnych z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz warunki pobytu tych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określają przepisy Unii Europejskiej.

2. Przekroczenie granicy przez cudzoziemca może być uzależnione od uiszczenia przez niego opłaty związanej z wjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli wymaga tego zachowanie zasady wzajemności w stosunkach z innymi państwami.

3. Opłata, o której mowa w ust. 2, stanowi dochód budżetu państwa.

4. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, listę państw, których obywatele są obowiązani uiścić opłatę, o której mowa w ust. 2, wysokość tej opłaty oraz organy właściwe do jej pobrania lub kontroli jej uiszczenia.

5. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 4, należy uwzględnić wysokość opłat za przekroczenie granicy państwowej, stosowanych wobec obywateli polskich w państwach, których obywatele będą obowiązani do uiszczenia opłaty. Przy wyznaczaniu właściwych organów bierze się pod uwagę względy organizacyjno-porządkowe na granicy oraz to, czy wobec obywateli państw objętych rozporządzeniem istnieje obowiązek wizowy lub czy mają oni możliwość uiszczenia opłaty przed przekroczeniem granicy.

Art. 14. 1. Cudzoziemiec może być niezwłocznie doprowadzony do granicy, jeżeli został zatrzymany w strefie nadgranicznej bezpośrednio po przekroczeniu granicy nieumyślnie i niezgodnie z przepisami.

2. Organ, który zatrzymał cudzoziemca w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom prawa, pobiera od niego odciski linii papilarnych, chyba że cudzoziemiec został niezwłocznie doprowadzony do granicy.

3. Odciski linii papilarnych od cudzoziemca, o którym mowa w ust. 2, pobiera się za pomocą kart daktyloskopijnych lub urządzenia do elektronicznego pobierania odcisków.

Art. 15. 1. Cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinien uzasadnić cel i okoliczności planowanego pobytu oraz przedstawić dokumenty je potwierdzające, posiadać i okazać na żądanie uprawnionego organu środki finansowe niezbędne do pokrycia kosztów wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytu, przejazdu i wyjazdu z tego terytorium lub dokumenty umożliwiające uzyskanie takich środków oraz zezwolenie na wjazd do innego państwa lub na powrót do kraju pochodzenia, jeżeli takie zezwolenie jest wymagane.

2. Posiadanie środków finansowych, o których mowa w ust. 1, może być potwierdzone przez okazanie zaproszenia.

3. Środków finansowych i dokumentów, o których mowa w ust. 1, nie okazują cudzoziemcy:

- 1) przekraczający granicę na podstawie:
 - a) umów i porozumień międzynarodowych, które przewidują zwolnienie cudzoziemca z obowiązku posiadania tych środków albo obowiązek pokrycia kosztów jego pobytu przez polskie organy państwowe lub instytucje publiczne,
 - b) umów o małym ruchu granicznym lub umów, które określają warunki przekraczania granicy w przejściach na szlakach turystycznych przecinających granicę,
 - c) wizej wjazdowej,
 - d) wizej pobytowej w celu wykonywania pracy,
 - e) wizej pobytowej w celu korzystania z ochrony czasowej,
 - f) wizej pobytowej w celu udziału w postępowaniu w sprawie o udzielenie azylu,
 - g) karty pobytu;
- 2) przekraczający granicę w związku z niesieniem pomocy charytatywnej;
- 3) uczestnicy akcji ratunkowych.

4. Kontroli posiadania dokumentu podróży lub wizej, o których mowa w art. 13 ust. 1, dokumentów potwierdzających zamierzony cel i warunki planowanego pobytu oraz środków finansowych, dokumentów i zezwolenia, o których mowa w ust. 1, dokonuje komendant placówki Straży Granicznej podczas przekraczania przez cudzoziemca granicy.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, ministrem właściwym do spraw zagranicznych i ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wysokość środków finansowych, które powinien posiadać cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dokumenty, które mogą potwierdzić posiadanie tych środków oraz cel przekroczenia przez cudzoziemca granicy, jeżeli ze względu na ten cel następuje zróżnicowanie wysokości środków.

6. Określona w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 5, wysokość środków finansowych powinna zapewniać możliwość pokrycia przez cudzoziemca kosztów zakwaterowania, wyżywienia, leczenia, przejazdu i wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przy uwzględnieniu średnich kosztów taniego wyżywienia i zakwaterowania na tym terytorium, długości i celu pobytu cudzoziemca. Rodzaj dokumentów, określonych w rozporządzeniu, powinien zapewniać możliwość potwierdzenia posiadania przez cudzoziemca środków finansowych w wymaganej wysokości.

7. Cudzoziemcy wjeżdżający do Rzeczypospolitej Polskiej w celu wykonywania określonych czynności zawodowych mogą być zwolnieni z obowiązku posiadania:

- 1) dokumentu podróży pod warunkiem posiadania przez nich dokumentów potwierdzających, że wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest związany z wykonywaniem tych czynności zawodowych;
- 2) środków finansowych, o których mowa w ust. 1, jeżeli nie ponoszą kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

8. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, określić:

- 1) kategorie cudzoziemców, którzy w związku z wykonywaniem określonych czynności zawodowych są zwolnieni z obowiązku, o którym mowa w ust. 7, uwzględniając specyfikę tych czynności;
- 2) dokumenty potwierdzające, że wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest związany z wykonywaniem czynności zawodowych, o których mowa w pkt 1, uwzględniając konieczność zapewnienia kontroli ruchu granicznego;
- 3) przypadki, w których uznaje się, że w związku z wykonywaniem czynności zawodowych cudzoziemiec nie ponosi kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględniając sposób organizacji wykonywania tych czynności;
- 4) wysokość środków finansowych, które powinien posiadać cudzoziemiec wykonujący określone czynności zawodowe, gdy ponosi on koszty pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 15a. 1. Cudzoziemcy będący członkami załóg statków morskich, przybywających do polskich portów morskich, przekraczający granicę w celu zejścia na ląd i pobytu w granicach miasta portowego, posiadający ważny dokument podróży oraz przepustkę wydaną przez komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej, są zwolnieni z obowiązku posiadania wiz.

2. Przepustkę wydaje, odmawia jej wydania lub unieważnia komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej.

3. Przepustkę wydaje się cudzoziemcowi, o którym mowa w ust. 1, na wniosek złożony przez armatora lub kapitana statku morskiego albo upoważnionego agenta występującego w jego imieniu.

4. Do wniosku o wydanie przepustki dołącza się listę członków załogi statku morskiego zawierającą informacje określone w załączniku do Konwencji o ułatwieniu międzynarodowego obrotu morskiego, sporządzonej w Londynie dnia 9 kwietnia 1965 r. (Dz. U. z 1969 r. Nr 30, poz. 236, z 1972 r. Nr 27, poz. 199 oraz z 2003 r. Nr 131, poz. 1200).

5. W przepustce zamieszcza się:

- 1) imię (imiona) i nazwisko członka załogi statku morskiego;
- 2) nazwę i numer dokumentu podróży, którym legitymuje się członek załogi statku morskiego;
- 3) nazwę statku morskiego;
- 4) nazwę portu (stoczni, przystani);
- 5) datę wystawienia przepustki oraz okres jej ważności;
- 6) odcisk stempla kontrolerskiego i podpis wystawiającego przepustkę;
- 7) informację, że przepustka jest ważna tylko z dokumentem podróży i upoważnia jej posiadacza do przebywania w obrębie miasta portowego.

6. Przepustka jest wydawana na okres postoju statku morskiego w porcie wskazanym we wniosku o wydanie przepustki, nie dłużej niż na okres 15 dni.

7. W przypadku nieprzewidzianego przedłużenia się okresu postoju statku morskiego, komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej może, na wniosek armatora lub kapitana statku morskiego albo upoważnionego agenta występującego w jego imieniu, przedłużyć ważność przepustki na okres wskazany we wniosku o przedłużenie przepustki, nie dłużej niż na okres kolejnych 15 dni.

8. Cudzoziemcowi, o którym mowa w ust. 1, odmawia się wydania przepustki, jeżeli zachodzi wobec niego którakolwiek z okoliczności, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 2 i 4-6.

9. Cudzoziemcowi, który został zatrzymany poza granicami miasta portowego lub po upływie okresu, na który została wydana przepustka, albo wobec którego zaistniały okoliczności, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 4-6, unieważnia się przepustkę.

10. Do odmowy wydania przepustki i jej unieważnienia mają odpowiednio zastosowanie przepisy art. 23.

11. Wydanie oraz unieważnienie przepustki rejestruje się w ewidencji prowadzonej przez komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej.

12. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o wydanie lub przedłużenie przepustki oraz wzór przepustki, uwzględniając dane, o których mowa w ust. 5.

Art. 16. 1. Zaproszenie, o którym mowa w art. 15 ust. 2, mogą wystawić:

- 1) obywatel polski zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, oraz członek jego rodziny, zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiadający prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na tym terytorium;
- 2) cudzoziemiec przebywający bezpośrednio przed wystawieniem zaproszenia legalnie i nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub posiadający zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE;
- 3) osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
- zwani dalej "zapraszającymi".

1a. Do ustalenia, że pobyt cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest nieprzerwany, stosuje się przepis art. 64 ust. 4.

2. W zaproszeniu zamieszcza się:

- 1) dane zapraszającego:
 - a) imię (imiona), nazwisko, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, adres zamieszkania, zawód, rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości lub

- b) firmę albo nazwę, numer REGON oraz siedzibę osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej;
- 2) imię (imiona), nazwisko, datę i miejsce urodzenia, płeć, obywatelstwo, adres zamieszkania, serię i numer dokumentu podróży zapraszanego cudzoziemca oraz stopień pokrewieństwa z zapraszającym;
- 3) imię (imiona), nazwisko, datę urodzenia i płeć małżonka oraz dzieci zapraszanego cudzoziemca, o ile są zapraszani;
- 4) zobowiązanie się zapraszającego do pokrycia kosztów związanych z pobytem i wyjazdem zapraszanego cudzoziemca, w tym kosztów ewentualnego leczenia oraz kosztów wydalenia z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) określenie czasu, na który zapraszający zaprasza cudzoziemca;
- 6) nazwę organu, który dokonał wpisu zaproszenia do ewidencji zaproszeń;
- 7) datę i numer wpisu zaproszenia do ewidencji zaproszeń;
- 8) podpis zapraszającego.

Art. 17. 1. Zaproszenie uzyskuje ważność z chwilą wpisania go, na wniosek zapraszającego, do ewidencji zaproszeń i jest ważne przez okres roku.

2. Na żądanie organu, który przyjął wniosek o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń, zapraszający jest obowiązany przedstawić dokumenty potwierdzające możliwość wywiązania się z zobowiązania do pokrycia kosztów związanych z pobytem cudzoziemca, a w szczególności dokumenty potwierdzające posiadanie źródeł dochodów lub własnych środków materialnych i ich wysokość oraz dokumenty potwierdzające tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego lub możliwość zapewnienia cudzoziemcowi zamieszkania.

3. Decyzję o odmowie wpisania lub o unieważnieniu wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń wydaje się, jeżeli:

- 1) zapraszanym jest cudzoziemiec, w przypadku którego zachodzi którakolwiek z okoliczności, o których mowa w art. 42 pkt 2, 4 i 7;
- 2) sytuacja finansowa zapraszającego, a w przypadku osoby fizycznej także warunki mieszkaniowe, wskazują, że nie będzie on w stanie zadośćuczynić obowiązkom przyjętym na siebie w zaproszeniu;
- 3) zapraszający nie wykonał zobowiązań wynikających z uprzednio wystawionego zaproszenia.

3a. Decyzję o unieważnieniu wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń można wydać także na wniosek zapraszającego złożony co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem okresu, na który cudzoziemiec został zaproszony.

4. Unieważnienie wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń powoduje utratę jego ważności.

Art. 18. Wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę zapraszającego wpisuje zaproszenie do ewidencji zaproszeń lub wydaje decyzję o odmowie wpisania albo o unieważnieniu zaproszenia.

Art. 19. W przypadku gdy zapraszający nie wykonał zobowiązań wynikających z wystawionego zaproszenia, Skarb Państwa lub inne podmioty mogą dochodzić od zapraszającego, w postępowaniu przed sądem, zwrotu kosztów poniesionych w związku z pobytem cudzoziemca i opuszczeniem przez niego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wynikających z wykonywania przez te podmioty obowiązków określonych ustawami, do pokrycia których zobowiązany był zapraszający.

Art. 20. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory:

- 1) zaproszenia,
 - 2) formularza wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń
- uwzględniając dane, o których mowa w art. 16 ust. 2.

2. Wzór formularza wniosku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, powinien uwzględniać także nazwiska poprzednie i cel wjazdu osoby zapraszanej oraz dane dotyczące sytuacji finansowej i warunków mieszkaniowych zapraszającego.

3. W przypadku zmiany wzoru zaproszenia w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, można określić termin ważności zaproszeń wydanych na blankietach dotychczasowego wzoru oraz termin, do którego mogą być stosowane blankiety dotychczasowego wzoru.

Art. 21. 1. Cudzoziemcowi odmawia się wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli:

- 1) nie posiada dokumentu podróży lub wizy, o których mowa w art. 13 ust. 1, albo nie uiścił opłaty, do której uiszczenia był obowiązany na podstawie art. 13 ust. 2;

- 2) jego dane znajdują się w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany;
 - 3) nie posiada środków finansowych lub zezwolenia, o których mowa w art. 15 ust. 1;
 - 4) nie przedstawił wystarczających dokumentów potwierdzających zamierzony cel i okoliczności planowanego pobytu;
 - 5) istnieje uzasadnione podejrzenie, że jego wjazd lub pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej spowodowałyby zagrożenie dla zdrowia publicznego;
 - 6) jego wjazd lub pobyt mogą stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego bądź jeżeli naruszyłyby one interes Rzeczypospolitej Polskiej.
 - 7) (uchylony).
2. Cudzoziemcowi, któremu wydano wizę na podstawie art. 33, nie można odmówić wjazdu.

Art. 22. (uchylony)

Art. 23. 1. Decyzje o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydaje komendant placówki Straży Granicznej.

2. Od decyzji komendanta placówki Straży Granicznej przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. Decyzjom, o których mowa w ust. 1, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

4. Komendant placówki Straży Granicznej odnotowuje wydanie decyzji, o których mowa w ust. 1, w dokumencie podróży cudzoziemca.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób odnotowywania w dokumencie podróży cudzoziemca wydania decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Sposób odnotowywania powinien zapewniać możliwość ustalenia podczas kontroli dokumentu podróży cudzoziemca, czy i w jakim dniu decyzja taka została wydana.

Art. 24. 1. Postępowanie prowadzone przez organy Straży Granicznej przed wydaniem decyzji, o których mowa w art. 23 ust. 1, ogranicza się do:

- 1) przesłuchania cudzoziemca;
- 2) kontroli dokumentów posiadanych przez cudzoziemca;
- 3) przesłuchania osób wskazanych przez cudzoziemca, towarzyszących mu w podróży;
- 4) podjęcia innych czynności kontrolnych przewidzianych w ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 170, poz. 1218).

2. Czynności podejmowane w postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, mogą być ograniczone jedynie do kontroli posiadanych przez cudzoziemca dokumentów, jeżeli jest to uzasadnione warunkami organizacyjnymi i technicznymi wykonywania tych czynności.

Art. 24a. 1. Komendant placówki Straży Granicznej jest organem właściwym do podejmowania decyzji w sprawie odmowy wjazdu zgodnie z art. 13 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz.Urz. UE L 105 z 13.04.2006).

2. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 24b. W przypadkach i w zakresie uregulowanym przepisami rozporządzenia (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz.Urz. UE L 105 z 13.04.2006) nie stosuje się art. 13, 14, art. 15 ust. 1-4 i 7-8 i art. 16-21 i 23 -24.

Rozdział 3

Wizy

Art. 25. 1. Wiza określa:

- 1) numer dokumentu podróży cudzoziemca;
- 2) miejsce i datę jej wydania;
- 3) cel wjazdu i pobytu;
- 4) okres ważności wizy, podczas którego może nastąpić pierwszy wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i musi nastąpić ostatni wyjazd z tego terytorium;
- 5) okres pobytu, przez który cudzoziemiec może przebywać, w okresie ważności wizy, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) liczbę wjazdów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dozwolonych w okresie pobytu.
 2. Wiza może uprawniać do jednego, dwóch lub nieograniczonej liczby wjazdów.
 3. Początek okresu ważności wizy powinien przypadać na okres 3 miesięcy od dnia wydania wizy.
 4. Wiza może zawierać także inne informacje i określać inne warunki wjazdu, a w szczególności:
 - 1) imię i nazwisko cudzoziemca oraz jego fotografię;
 - 2) miejsce, w którym powinno nastąpić przekroczenie granicy;
 - 3) liczbę dzieci oraz innych osób towarzyszących cudzoziemcowi, wpisanych do jego dokumentu podróży.
 5. Wiza może zawierać zakodowany zapis danych i informacji, o których mowa w ust. 1 i 4.

Art. 26. Wizę wydaje się, w zależności od celu wjazdu i pobytu, jako wizę:

- 1) lotniskową;
- 2) tranzytową;
- 3) wjazdową w celu repatriacji;
- 4) pobytową w celu:
 - a) turystycznym,
 - b) odwiedzin,
 - c) udziału w imprezach sportowych,
 - d) prowadzenia działalności gospodarczej,
 - e) prowadzenia działalności kulturalnej lub udziału w konferencjach międzynarodowych,
 - f) wykonywania zadań służbowych przez przedstawicieli organu państwa obcego oraz organizacji międzynarodowej,
 - g) udziału w postępowaniu w sprawie o udzielenie azylu,
 - h) wykonywania pracy,
 - i) naukowym, szkoleniowym, dydaktycznym,
 - j) korzystania z ochrony czasowej,
 - k) przyjazdu z przyczyn, o których mowa w art. 33 ust. 1,
 - l) pobytu małoletniego, o którym mowa w art. 34,
 - m) o którym mowa w art. 44 ust. 3, art. 61 ust. 3 lub art. 71a ust. 3,
 - n) przesiedlenia się jako członek najbliższej rodziny repatrianta,
 - o) realizacji zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE,
 - p) dołączenia do obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub przebywania z nim,
 - r) udziału w programie wymiany kulturalnej lub edukacyjnej albo programie pomocy humanitarnej lub programie wakacyjnej pracy studentów,
 - s) innym niż określone w lit. a-r;
- 5) dyplomatyczną;
- 6) służbową;
- 7) kurierską;
- 8) dyplomatyczną tranzytową.

Art. 27. 1. Wiza lotniskowa uprawnia do wjazdu do strefy tranzytowej lotniska międzynarodowego i pobytu w tej strefie i może być wydana cudzoziemcowi, który wykaże, że pobyt w strefie tranzytowej lotniska międzynarodowego jest niezbędny do odbycia planowanej przez niego podróży lotniczcej.

2. Wizę, o której mowa w ust. 1, wydaje się na okres pobytu nie dłuższy niż 2 dni.

3. Minister właściwy do spraw zagranicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, listę państw, których obywatele są obowiązani

posiadać wizę lotniskową, z uwzględnieniem przepisów obowiązujących w tym zakresie w Unii Europejskiej.

Art. 28. 1. Wiza tranzytowa uprawnia do przejazdu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innych państw obszaru Schengen i może być wydana cudzoziemcowi, który posiada prawo wjazdu do państwa docelowego lub państwa graniczącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Wizę, o której mowa w ust. 1, wydaje się na okres pobytu nie dłuższy niż 5 dni, licząc od dnia każdego wjazdu na terytorium państw obszaru Schengen.

Art. 29. 1. Wiza wjazdowa w celu repatriacji uprawnia do jednokrotnego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Okres ważności wiza wjazdowej w celu repatriacji, w którym powinien nastąpić wjazd cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wynosi rok.

Art. 30. (uchylony)

Art. 31. 1. Wizę pobytową wydaje się jako wizę jednolitą lub krajową.

2. Wiza pobytowa jednolita uprawnia do wjazdu i nieprzerwanego pobytu na terytorium państw obszaru Schengen lub kilku pobytów następujących po sobie, trwających przez okres nieprzekraczający łącznie 3 miesiące w okresie 6 miesięcy liczonych od dnia pierwszego wjazdu na to terytorium.

3. Wiza pobytowa krajowa uprawnia do wjazdu i nieprzerwanego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub kilku pobytów następujących po sobie, trwających przez okres nieprzekraczający łącznie roku w okresie ważności wiza.

4. Wiza pobytowa krajowa może być wydana w celu wjazdu i pobytu, o którym mowa w art. 26 pkt 4 lit. b i d-j oraz r, jeżeli okoliczności tego pobytu wymagają, aby trwał on dłużej niż 3 miesiące.

5. Okres pobytu na podstawie wiza pobytowej krajowej ustala się w granicach określonych w ust. 3 i 4 odpowiednio do celu wskazanego przez cudzoziemca.

6. Okres ważności wiza pobytowej może wynosić do 5 lat.

Art. 32. 1. Wiza pobytowa krajowa w celu wykonywania pracy może być wydana cudzoziemcowi, który przedstawi przyrzeczenie wydania zezwolenia na pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo pisemne oświadczenie pracodawcy o zamiarze powierzenia cudzoziemcowi wykonywania pracy, jeżeli zezwolenie na pracę nie jest wymagane.

2. Wizę, o której mowa w ust. 1, wydaje się na okres pobytu, który odpowiada okresowi wskazanemu w przyrzeczeniu lub oświadczeniu, nie dłużej jednak niż na rok.

3. Cudzoziemcowi, który zamierza wykonywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracę zależną od rytmu pór roku przez czas określony, wizę, o której mowa w ust. 1, wydaje się na okres pobytu, który odpowiada okresowi wskazanemu w przyrzeczeniu wydania zezwolenia na pracę, nie dłużej jednak niż na 6 miesięcy w okresie 12 miesięcy liczonych od dnia pierwszego wjazdu.

Art. 33. 1. Cudzoziemcowi może być wydana wiza pobytowa krajowa, choćby zachodziły okoliczności, o których mowa w art. 42, jeżeli:

- 1) przepisy prawa polskiego wymagają od cudzoziemca osobistego stawiennictwa przed polskim organem władzy publicznej;
- 2) wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niezbędny ze względu na konieczność poddania się zabiegom lekarskim służącym bezpośrednio ratowaniu życia, którym cudzoziemiec nie może zostać poddany w innym państwie;
- 3) wyjątkowa sytuacja osobista wymaga obecności cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej;

5) istnieje uzasadnione przypuszczenie, że cudzoziemiec jest ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu decyzji ramowej Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie zwalczania handlu ludźmi (Dz.Urz. WE L 203 z 1.08.2002), potwierdzone przez organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie zwalczania handlu ludźmi.

2. Wizę, o której mowa w ust. 1 pkt 1-3, wydaje się na okres pobytu niezbędny do realizacji celu, w którym została udzielona, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące.

3. Wizę, o której mowa w ust. 1 pkt 5, wydaje się na okres pobytu niezbędny do podjęcia przez cudzoziemca decyzji o współpracy z organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie zwalczania handlu ludźmi, nie dłuższy jednak niż 2 miesiące.

Art. 34. 1. *Wizę pobytową krajową wydaje się małoletniemu cudzoziemcowi urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek jego przedstawiciela ustawowego, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy.*

2. W przypadku gdy małoletni, o którym mowa w ust. 1, jest wpisany do dokumentu podróży przedstawiciela ustawowego, w dokumencie tym zamieszcza się nową wizę obejmującą małoletniego, a wizę poprzednio wydaną przedstawicielowi ustawowemu anuluje się.

3. Okresy pobytu oraz ważności wizy wydanej małoletniemu upływają w tym samym terminie, w którym upływają okresy pobytu oraz ważności wizy przedstawiciela ustawowego, z tym że w przypadku, o którym mowa w ust. 2, okresy te dotyczą wizy anulowanej.

Art. 35. 1. Wiza dyplomatyczna, służbowa i kurierska, uprawnia do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie 6 miesięcy od daty jej wystawienia oraz do pobytu i wyjazdu w okresie w niej określonym.

2. *Wizę dyplomatyczną, służbową i kurierską wydaje się jako wizę krajową.*

Art. 36. Wizę dyplomatyczną wydaje się szefowi i członkowi personelu misji dyplomatycznej, kierownikowi urzędu konsularnego i członkowi personelu konsularnego państwa obcego oraz innej osobie zrównanej z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, a także członkom ich rodzin.

Art. 37. Wizę służbową wydaje się członkowi personelu administracyjnego i technicznego, członkowi personelu służby misji dyplomatycznej, pracownikowi konsularnemu, członkowi personelu służby urzędu konsularnego, innej osobie skierowanej do pracy w Rzeczypospolitej Polskiej oraz przyjeżdżającej służbowo zrównanej z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, a także członkom ich rodzin.

Art. 38. Wizę dyplomatyczną i służbową wydaje się na okres pobytu do 3 miesięcy, chyba że umowa lub powszechnie ustalony zwyczaj międzynarodowy stanowią inaczej.

Art. 39. Cudzoziemcowi uprawnionemu do uzyskania dokumentów, o których mowa w art. 3 pkt 1, wydaje się wizę dyplomatyczną i służbową na okres pełnienia funkcji, z którą jest związane to uprawnienie.

Art. 40. 1. Wizę kurierską wydaje się kurierowi dyplomatycznemu i konsularnemu.

2. Wizę, o której mowa w ust. 1, wydaje się na okres pobytu do 10 dni, chyba że umowa lub powszechnie ustalony zwyczaj międzynarodowy stanowią inaczej.

Art. 41. 1. Wizę dyplomatyczną tranzytową na przejazd przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydaje się cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 36, 37 i art. 40 ust. 1, który posiada prawo wjazdu do państwa docelowego lub państwa graniczącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Wizę, o której mowa w ust. 1, wydaje się na okres pobytu nie dłuższy niż 5 dni, licząc od dnia każdego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 42. *Cudzoziemcowi odmawia się wydania wizy krajowej, jeżeli:*

- 1) nie zostały spełnione przesłanki do wydania wizy określonego typu;
- 2) jego dane znajdują się w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany;
- 3) nie posiada środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

- 3a) nie posiada ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenia pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ważnego przez okres zamierzonego pobytu cudzoziemca na tym terytorium;
- 4) zachodzi obawa, że wydanie wizy mogłoby spowodować zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego albo naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) okres ważności dokumentu podróży cudzoziemca jest krótszy niż 3 miesiące od terminu, w którym musi nastąpić jego wyjazd z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie tej wizy;
- 6) (uchylony)
- 7) w postępowaniu o wydanie wizy:
 - a) złożył wniosek lub dołączył do niego dokumenty zawierające nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje,
 - b) zeznał nieprawdę lub zataił prawdę albo, w celu użycia za autentyczny, podrobił lub przerobił dokument bądź takiego dokumentu jako autentycznego używał.

Art. 42a. Cudzoziemcowi odmawia się wydania wizy pobytowej jednolitej, jeżeli jego dane znajdują się w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub w przypadku gdy cudzoziemiec nie spełnia warunków wjazdu, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. a, c, d i e rozporządzenia (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz.Urz. UE L 105 z 13.04.2006, str. 1).

Art. 43. 1. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej można przedłużyć wizę pobytową, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) przemawia za tym ważny interes zawodowy lub osobisty cudzoziemca albo względy humanitarne;
- 2) zdarzenia, które są przyczyną ubiegania się o przedłużenie wizy, wystąpiły niezależnie od woli cudzoziemca i nie były możliwe do przewidzenia w chwili wydania wizy;
- 3) okoliczności sprawy nie wskazują, że cel pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie inny niż deklarowany;
- 4) nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 42 pkt 2-7.

2. Okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przedłużonej wizy nie może przekraczać okresu pobytu przewidzianego dla danego typu wizy pobytowej.

3. Cudzoziemcowi przebywającemu w szpitalu, którego stan zdrowia wyklucza przewiezienie lub wyjazd do innego państwa, wizę przedłuża się do dnia, w którym stan jego zdrowia pozwoli na opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Organ właściwy do przedłużenia wizy może powołać biegłego lekarza w celu wydania opinii w sprawie, o której mowa w ust. 3.

5. Przedłużenie wizy przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, przez zamieszczenie naklejki wizowej w dokumencie podróży cudzoziemca, następuje jednokrotnie, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w ust. 3.

6. Przedłużenie lub odmowa przedłużenia wizy następuje w drodze decyzji.

Art. 44. 1. Cudzoziemiec jest obowiązany złożyć wniosek o przedłużenie wizy co najmniej 7 dni przed upływem okresu pobytu oznaczonego w posiadanej wizie jednolitej lub co najmniej 14 dni przed upływem okresu pobytu oznaczonego w posiadanej wizie krajowej.

2. Wojewoda wydaje decyzję w sprawie przedłużenia wizy przed upływem okresu pobytu oznaczonego w wizie, jeżeli wniosek o jej przedłużenie został złożony w terminie, o którym mowa w ust. 1.

3. Wojewoda wydaje cudzoziemcowi nową wizę na okres pobytu do zakończenia postępowania w pierwszej instancji w sprawie przedłużenia wizy, w przypadku gdy przedłużenie wizy z zachowaniem warunków, o których mowa w ust. 2, jest niemożliwe.

3a. Przepisu ust. 3 nie stosuje się w razie zawieszenia postępowania w sprawie przedłużenia wizy na wniosek strony.

4. Jeżeli termin do złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, nie zostanie zachowany, cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem okresu pobytu oznaczonego w wizie, w przypadku gdy postępowanie w sprawie przedłużenia wizy nie zostało zakończone przed upływem tego okresu pobytu.

Art. 45. 1. Wniosek o wydanie lub przedłużenie wizy zawiera:

- 1) dane osobowe cudzoziemca oraz dane objętych wnioskiem dzieci i innych osób wpisanych do dokumentu podróży cudzoziemca, w zakresie niezbędnym do wydania wizy;
- 2) cechy dokumentu podróży cudzoziemca;
- 3) informację o podróżach i pobytach zagranicznych w okresie ostatnich 5 lat;
- 4) wskazanie celu pobytu.

1a. Wniosek o wydanie lub przedłużenie wizy składa się na formularzu.

2. Cudzoziemiec ubiegający się o wydanie lub przedłużenie wizy jest obowiązany uzasadnić wniosek, dołączyć dokumenty potwierdzające okoliczności podane we wniosku oraz fotografie osób objętych wnioskiem.

3. Komendant placówki Straży Granicznej w przypadku, o którym mowa w art. 47 ust. 1, może zwolnić cudzoziemca od obowiązku dołączenia fotografii.

Art. 45a. 1. *Wydanie wizy jednolitej w przypadkach określonych przez Radę Unii Europejskiej na podstawie art. 17 ust. 2 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach wymaga uzyskania zgody Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców działającego jako centralny organ wizowy.*

2. *Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców konsultuje możliwość wyrażenia zgody na wydanie wizy jednolitej:*

1) *w przypadkach określonych w załączniku 5A do Wspólnych Instrukcji Konsularnych dla misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych dotyczących wiz (Dz.Urz. UE C 326 z 22.12.2005, str. 1), zwanych dalej „Wspólnymi Instrukcjami Konsularnymi”, z:*

- a) *Komendantem Głównym Straży Granicznej,*
- b) *Komendantem Głównym Policji,*
- c) *Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,*
- d) *Szefem Agencji Wywiadu,*
- e) *ministrem właściwym do spraw zagranicznych;*

2) *w przypadkach określonych w załączniku 5B do Wspólnych Instrukcji Konsularnych z centralnymi organami wizowymi innych państw obszaru Schengen.*

3. *Jeżeli wydanie wizy jednolitej przez organ wizowy innego państwa obszaru Schengen wymaga zgody centralnego organu wizowego Rzeczypospolitej Polskiej, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców działający jako centralny organ wizowy konsultuje możliwość wyrażenia zgody z organami, o których mowa w ust. 2 pkt 1.*

4. *Organy, o których mowa w ust. 2 pkt 1, są obowiązane, w terminie 5 dni od dnia otrzymania wniosku o konsultację, przekazać opinię w sprawie zgody na wydanie wizy jednolitej. Nieprzekazanie opinii w tym terminie uznaje się za równoważne z wydaniem opinii pozytywnej.*

5. *Na wniosek organów, o których mowa w ust. 2 pkt 1, termin przekazania opinii w sprawie zgody na wydanie wizy jednolitej może być przedłużony o 5 dni, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach do 80 dni, o czym Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców zawiadamia konsula.*

6. *Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców informuje konsula o wyrażeniu zgody na wydanie wizy jednolitej lub braku zgody na jej wydanie, w terminie 10 dni od dnia otrzymania wniosku w tej sprawie. Termin ten ulega przedłużeniu odpowiednio do przedłużenia terminu przekazania opinii w sprawie zgody na wydanie wizy jednolitej, o którym mowa w ust. 5.*

7. *Nieudzielenie konsulowi przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców informacji w sprawie zgody na wydanie wizy jednolitej w terminach, o których mowa w ust. 6, uznaje się za wyrażenie zgody.*

8. *W przypadku gdy brak zgody na wydanie wizy jednolitej wynika ze stanowiska centralnego organu wizowego innego państwa obszaru Schengen, konsul może wydać*

cudzoziemcowi wizę jednolitą upoważniającą tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 45b. 1. Przed wydaniem wizy organ właściwy do jej wydania może zwrócić się do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców z wnioskiem o przekazanie informacji, czy wobec cudzoziemca zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 42 pkt 1-4 i 7.

2. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców jest obowiązany przekazać informacje, czy wobec cudzoziemca zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 42 pkt 1-4 i 7, w terminie 10 dni od dnia otrzymania wniosku w tej sprawie.

Art. 46. 1. Wizę wydaje lub odmawia jej wydania konsul.

2. Wizę pobytową krajową w celu wykonywania pracy wydaje lub odmawia jej wydania konsul właściwy ze względu na miejsce stałego zamieszkania cudzoziemca.

3. Wizę, o której mowa w art. 33, wydaje lub odmawia jej wydania Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, przy czym cudzoziemiec przebywający za granicą składa wniosek o wydanie wizy za pośrednictwem konsula, a cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem wojewody właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

4. Wizę, o której mowa w art. 34 ust. 1 i 2, wydaje lub odmawia jej wydania oraz wizę wydaną przedstawicielowi ustawowemu anuluje w przypadku, o którym mowa w art. 34 ust. 2, wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu przedstawiciela ustawowego.

5. Wizę dyplomatyczną, służbową, kurierską oraz wizę dyplomatyczną tranzytową wydają lub odmawiają jej wydania:

- 1) minister właściwy do spraw zagranicznych;***
- 2) konsul;***
- 3) komendant placówki Straży Granicznej - w szczególnie uzasadnionych przypadkach.***

6. Cudzoziemcowi uprawnionemu do uzyskania dokumentów, o których mowa w art. 3 pkt 1, wizę dyplomatyczną i służbową wydaje lub odmawia jej wydania minister właściwy do spraw zagranicznych.

7. Wizę dyplomatyczną, służbową i dyplomatyczną tranzytową wydaje się na podstawie noty ministerstwa spraw zagranicznych państwa obcego lub jego misji dyplomatycznej, a w przypadku wiz wydawanych za granicą - dodatkowo na podstawie wniosku o wydanie wizy.

7a. (uchylony)

7b. (uchylony)

8. Decyzja o odmowie wydania wizy, z wyjątkiem wizy wydawanej przez wojewodę, jest ostateczna.

9. Odmowę wydania wizy, o której mowa w art. 26 pkt 4 lit. p, należy uzasadnić ustnie.

10. Organ właściwy do wydania wizy, o której mowa w art. 26 pkt 4 lit. p, może odstąpić od uzasadnienia odmowy wydania wizy, w całości lub w części, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa państwa.

Art. 47. 1. Cudzoziemcowi, który wykaże, że istnieją wyjątkowe i pilne przyczyny, w szczególności humanitarne, zawodowe lub ważny interes Rzeczypospolitej Polskiej, wymagające jego wjazdu i pobytu na jej terytorium lub przejazdu przez to terytorium oraz że z powodów niezależnych od niego i nieprzewidywalnych nie mógł uzyskać wizy od konsula, wizę tranzytową lub wizę pobytową w celu, o którym mowa w art. 26 pkt 4 lit. b-f oraz i, może wydać komendant placówki Straży Granicznej.

2. Cudzoziemcowi, który wykaże, że łączy go więzi o charakterze rodzinnym z zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, komendant placówki Straży Granicznej może wydać wizę pobytową w celu, o którym mowa w art. 26 pkt 4 lit. p.

3. Wiza, o której mowa w ust. 1 i 2, uprawnia do jednokrotnego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie ważności równym okresowi pobytu, nie dłuższemu jednak niż 15 dni.

4. Postępowanie w sprawie wydania wizy, o której mowa w ust. 1 i 2, może być ograniczone do czynności, o których mowa w art. 24.

5. Wydanie decyzji o odmowie wydania wizy, o której mowa w ust. 1 i 2, odnotowuje się w dokumencie podróży cudzoziemca.

Art. 48. 1. Wizę krajową unieważnia się, jeżeli:

- 1) dane cudzoziemca znajdują się w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, z wyjątkiem wizej wydanej na podstawie art. 33;
- 2) zachodzi obawa, że wjazd lub pobyt cudzoziemca mógłby spowodować zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego albo naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) okres ważności dokumentu podróży cudzoziemca jest krótszy niż 3 miesiące od terminu, w którym musi nastąpić jego wyjazd z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie tej wizej;
- 4) cudzoziemiec składając zeznania mające służyć za dowód w postępowaniu prowadzonym przez organy, o których mowa w ustawie, zeznał nieprawdę lub zataił prawdę albo, w celu użycia za autentyczny, podrobił lub przerobił dokument bądź takiego dokumentu jako autentycznego używał.

2. Wizę można unieważnić, jeżeli cudzoziemiec nie przedstawił wystarczających dokumentów potwierdzających zamierzony cel i okoliczności planowanego pobytu.

3. Decyzję o unieważnieniu wizej wydaje komendant placówki Straży Granicznej przy wjeździe cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Postępowanie w sprawie unieważnienia wizej może być ograniczone do czynności, o których mowa w art. 24.

5. Od decyzji komendanta placówki Straży Granicznej, o której mowa w ust. 3, przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

6. Wydanie decyzji o unieważnieniu wizej odnotowuje się w dokumencie podróży cudzoziemca.

7. Decyzji o unieważnieniu wizej nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 49. 1. Organ wydający wizę, a w przypadku, o którym mowa w art. 33, organ za pośrednictwem którego składa się wniosek o wydanie wizej, zamieszcza wizę w dokumencie podróży lub w polskim dokumencie tożsamości cudzoziemca, a w przypadku szczególnym, uzasadnionym interesem cudzoziemca, na osobnym blankiecie wizowym.

2. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizej, w przypadku wymiany dokumentu podróży albo polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, na jego wniosek, zamieszcza wizę w nowym dokumencie.

3. Organ, który wydał cudzoziemcowi wizę, może, z urzędu lub na wniosek cudzoziemca, sprostować w niej błędy pisarskie i oczywiste omyłki.

4. W przypadku gdy cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, błędy pisarskie i oczywiste omyłki w wizie wydanej cudzoziemcowi przez konsula lub komendanta placówki Straży Granicznej sprostuje wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

5. Organ, który sprostował błędy pisarskie i oczywiste omyłki w wizie wydanej cudzoziemcowi, zamieszcza w dokumencie podróży lub polskim dokumencie tożsamości cudzoziemca nową wizę prawidłowo wypełnioną i anuluje wizę wydaną poprzednio.

Art. 50. 1. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem okresu pobytu oznaczonego w wizie oraz przed upływem okresu ważności wizej, chyba że uzyskał przedłużenie wizej albo zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy o całkowitym lub częściowym zniesieniu obowiązku wizowego lub na podstawie jednostronnego zniesienia obowiązku wizowego jest obowiązany opuścić to terytorium przed upływem terminu przewidzianego w umowie międzynarodowej lub w rozporządzeniu znoszącym obowiązek wizowy, chyba że uzyskał zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony.

3. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ruchu bezwizowym na podstawie umowy o całkowitym lub częściowym zniesieniu obowiązku wizowego lub w związku z jednostronnym zniesieniem przez Rzeczpospolitą Polską obowiązku wizowego jest obowiązany opuścić to terytorium po upływie okresu pobytu, na który wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie później niż po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie wypowiedzenia umowy lub przywrócenia obowiązku wizowego.

4. Jeżeli wejście w życie wypowiedzenia umowy o całkowitym lub częściowym zniesieniu obowiązku wizowego lub przywrócenie obowiązku wizowego nastąpiło przed ogłoszeniem o tym, w formie prawem przewidzianej, termin, o którym mowa w ust. 3, liczy się od dnia tego ogłoszenia.

Art. 51. 1. Minister właściwy do spraw zagranicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) dokumenty, które powinni posiadać szefowie i członkowie personelu misji dyplomatycznych, kierownicy urzędów konsularnych i członkowie personelu konsularnego państw obcych oraz inne osoby zrównane z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych,
 - 2) wzory dokumentów, o których mowa w pkt 1,
 - 3) oznaczenie wiz wydawanych osobom, o których mowa w pkt 1,
- uwzględniając obowiązujące w tym zakresie umowy lub powszechnie ustalone zwyczaje międzynarodowe.

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, może, w drodze rozporządzenia, na zasadzie wzajemności, zwolnić wszystkie lub niektóre osoby, o których mowa w art. 3 pkt 1, z obowiązku uzyskania wizy, jeżeli przemawia za tym interes Rzeczypospolitej Polskiej. W rozporządzeniu należy wskazać kraje, których przedstawiciele są zwolnieni z tego obowiązku.

3. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, zwolnić obywateli jednego lub kilku krajów, całkowicie lub częściowo, z obowiązku posiadania wszystkich lub niektórych wiz przy wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli przemawia za tym interes Rzeczypospolitej Polskiej, oraz określić czas pobytu cudzoziemca i inne niezbędne warunki jego pobytu, uwzględniając w szczególności cel pobytu. W rozporządzeniu można uzależnić zwolnienie z obowiązku posiadania wizy tranzytowej od posiadania wizy wjazdowej lub pobytowej niektórych państw, określając jednocześnie ich listę.

4. Minister właściwy do spraw zagranicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ogłosi, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", listę państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła umowy o całkowitym lub częściowym zniesieniu obowiązku wizowego lub dla obywateli których został jednostronnie zniesiony obowiązek wizowy przy wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ze wskazaniem: daty wejścia w życie umowy lub jednostronnego zniesienia obowiązku wizowego, celu pobytu, dla którego zniesiono obowiązek wizowy, okresu pobytu bez konieczności uzyskania wizy oraz innych warunków dotyczących wjazdu i pobytu.

Art. 52. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) oznaczenie wiz, z wyłączeniem wiz wydawanych szefom i członkom personelu misji dyplomatycznych, kierownikom urzędów konsularnych i członkom personelu konsularnego państw obcych oraz innym osobom zrównanym z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, i wzór wizy krajowej, uwzględniając jej typy, o których mowa w art. 26, a także zakres danych, które powinny być w niej zawarte, określony w art. 25 ust. 1-4;

- 2) wzór blankietu wizowego, o którym mowa w art. 49 ust. 1;
- 3) wzory formularzy wniosków o wydanie wizy lub jej przedłużenie, uwzględniając w szczególności dane, o których mowa w art. 12 i art. 45 ust. 1, oraz liczbę fotografii i wymogi dotyczące fotografii dołączanych do wniosków;
- 4) sposób odnotowywania przyjęcia wniosku wizowego;
- 5) sposób zamieszczania wizy w dokumencie podróży oraz anulowania wizy wydanej przedstawicielowi ustawowemu w przypadku, o którym mowa w art. 34 ust. 2;
- 6) sposób odnotowywania przez komendanta placówki Straży Granicznej w dokumencie podróży wydania decyzji o odmowie wydania wizy lub jej unieważnieniu.

2. Sposób odnotowywania przyjęcia wniosku wizowego, zamieszczania wizy w dokumencie podróży oraz anulowania wizy wydanej przedstawicielowi ustawowemu, a także sposób odnotowywania wydania decyzji o odmowie wydania wizy lub jej unieważnieniu, powinny zapewniać możliwość kontroli wykonania tych czynności.

3. W przypadku zmiany wzoru wizy, w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, można określić termin ważności wiz wydanych na blankietach dotychczasowego wzoru oraz termin, do którego mogą być stosowane blankiety dotychczasowego wzoru.

Rozdział 4

Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony

Art. 53. 1. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udziela się cudzoziemcowi, który:

- 1) posiada przyrzeczenie lub przedłużenie przyrzeczenia wydania zezwolenia na pracę albo pisemne oświadczenie pracodawcy o zamiarze powierzenia cudzoziemcowi wykonywania pracy, jeżeli zezwolenie na pracę nie jest wymagane,
- 2) prowadzi działalność gospodarczą na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie w Rzeczypospolitej Polskiej, korzystną dla gospodarki narodowej, a w szczególności przyczyniającą się do wzrostu inwestycji, transferu technologii, wprowadzania korzystnych innowacji lub tworzenia nowych miejsc pracy,
- 3) zamierza jako osoba o uznanym dorobku artystycznym kontynuować twórczość na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) bierze udział w szkoleniach i stażach zawodowych realizowanych w ramach programów Unii Europejskiej,
- 5) zamierza jako członek rodziny zamieszkiwać wspólnie z pracownikiem migrującym, o którym mowa w Europejskiej Karcie Społecznej, sporządzonej w Turynie dnia 18 października 1961 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 8, poz. 67),
- 6) jest małżonkiem obywatela polskiego,
- 7) jako członek rodziny cudzoziemca, o którym mowa w art. 54, przybywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywa na tym terytorium w celu połączenia z rodziną,
- 8) jest małoletnim dzieckiem cudzoziemca urodzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywającym na tym terytorium bez opieki,
- 9) jest małżonkiem lub pełnoletnim dzieckiem cudzoziemca, o którym mowa w art. 54, i przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej przez okres 5 lat na podstawie zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonych w związku z okolicznościami, o których mowa w pkt 7,
- 10) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w pkt 7, w przypadku owdowienia, rozwodu, separacji lub śmierci wstępnego lub zstępnego pierwszego stopnia, gdy przemawia za tym szczególnie ważny interes cudzoziemca,
- 11) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w pkt 6, w przypadku owdowienia lub rozwodu, gdy przemawia za tym szczególnie ważny interes cudzoziemca,
- 12) jest małoletnim dzieckiem cudzoziemca, posiadającego zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, urodzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 13) posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE, udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, oraz zamierza wykonywać pracę lub prowadzić działalność gospodarczą na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie w Rzeczypospolitej Polskiej, podjąć lub kontynuować studia lub szkolenie zawodowe lub wykaże, że zachodzą inne okoliczności uzasadniające jego zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 14) jest członkiem rodziny cudzoziemca, o którym mowa w pkt 13, z którym przebywał na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, towarzyszącym mu lub chcącym się z nim połączyć,
- 15) jest ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu decyzji ramowej Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie zwalczania handlu ludźmi i spełnia łącznie następujące warunki:
 - a) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) podjął współpracę z organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie zwalczania handlu ludźmi,
 - c) zerwał kontakty z osobami podejrzanymi o popełnienie czynów zabronionych związanych z handlem ludźmi,
- 16) przybywa lub przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu podjęcia lub kontynuacji stacjonarnych studiów wyższych lub stacjonarnych studiów doktoranckich na tym terytorium,

zwanych dalej „studiami”, także w przypadku gdy podjął studia na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które zamierza kontynuować lub uzupełnić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- 17) jest naukowcem, który przybywa lub przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu prowadzenia badań naukowych na podstawie umowy o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego, zawartej z placówką naukową zatwierdzoną przez ministra właściwego do spraw nauki,
 - 18) posiada dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz.Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1-7) z adnotacją „naukowiec”, wydany przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, jeżeli umowa o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego, zawarta z właściwą placówką naukową tego państwa, przewiduje przeprowadzenie badań naukowych także na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
- jeżeli okoliczność, która jest podstawą ubiegania się o to zezwolenie, uzasadnia jego zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące.

2. Za członka rodziny cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 13 i art. 54, uważa się:

- 1) osobę pozostającą z nim w związku małżeńskim uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) małoletnie dziecko tego cudzoziemca i osoby pozostającej z nim w związku małżeńskim uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej, w tym także dziecko przysposobione;
- 3) małoletnie dziecko tego cudzoziemca, w tym także przysposobione, pozostające na jego utrzymaniu, nad którym cudzoziemiec sprawuje faktycznie władzę rodzicielską;
- 4) małoletnie dziecko osoby, o której mowa w pkt 1, w tym także przysposobione, pozostające na jej utrzymaniu, nad którym sprawuje ona faktycznie władzę rodzicielską.

3. Za członka rodziny małoletniego cudzoziemca posiadającego status uchodźcy, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki, uważa się także wstępny w linii prostej.

4. Cudzoziemiec, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wykonujący lub zamierzający wykonywać pracę w utworzonej przez siebie spółce komandytowej, spółce komandytowo-akcyjnej, spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółce akcyjnej albo w takiej spółce, do której przystąpił lub objął bądź nabył jej udziały lub akcje, jest obowiązany wykazać, że działalność tej spółki spełnia warunki określone w ust. 1 pkt 2.

5. Cudzoziemiec, o którym mowa w ust. 1 pkt 16, jest obowiązany potwierdzić zamiar podjęcia lub kontynuowania studiów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedkładając zaświadczenie jednostki prowadzącej studia o przyjęciu na studia oraz przedstawić dowód uiszczenia opłat, jeżeli są one wymagane przez tę jednostkę w celu podjęcia lub kontynuowania studiów.

6. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do cudzoziemca:

- 1) przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, o której mowa w art. 33, chyba że cudzoziemiec ubiega się o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na podstawie ust. 1 pkt 15;
- 2) o którym mowa w art. 110;
- 3) posiadającego zgodę na pobyt tolerowany.

7. Przepisu ust. 1 pkt 16-18 nie stosuje się do cudzoziemca:

- 1) korzystającego z ochrony uzupełniającej lub z ochrony czasowej;
- 2) ubiegającego się o nadanie statusu uchodźcy lub udzielenie azylu.

8. Przepisu ust. 1 pkt 16 nie stosuje się do cudzoziemca:

- 1) o którym mowa w ust. 1 pkt 13;
- 2) wykonującego pracę lub działalność gospodarczą we własnym imieniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

9. Przepisu ust. 1 pkt 17 i 18 nie stosuje się do cudzoziemca:

- 1) zamierzającego prowadzić badania naukowe w ramach studiów doktoranckich;
- 2) oddelegowanego przez placówkę naukową z siedzibą na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej do placówki naukowej z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 53a. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony można udzielić cudzoziemcowi, który:

- 1) zamierza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podjąć lub kontynuować:
 - a) naukę lub
 - b) szkolenie zawodowe,
 - 2) ze względu na więzi o charakterze rodzinnym zamierza dołączyć do obywatela polskiego lub obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z nim przebywać,
 - 3) jest duchownym, członkiem zakonu lub osobą pełniącą funkcję religijną w kościołach i związkach wyznaniowych, których status jest uregulowany umową międzynarodową, przepisami ustaw o stosunku państwa do kościoła lub innego związku wyznaniowego lub które działają na podstawie wpisu do rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych i jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest związany z pełnioną funkcją lub przygotowaniem do jej pełnienia,
 - 4) wykaże, że zachodzą okoliczności inne niż określone w pkt 1-3 lub w art. 53 ust. 1
- jeżeli okoliczność, która jest podstawą ubiegania się o zezwolenie, uzasadnia jego zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące.

Art. 53b. 1. Cudzoziemiec, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1, 2, 7, 9, 13, 14, 16-18 oraz w art. 53a, jest obowiązany posiadać:

- 1) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz
- 2) stabilne i regularne źródło dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu w przypadkach, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1, 2, 7, 9, 13 i 14 oraz w art. 53a pkt 1 lit. b oraz pkt 2 i 4;
- 3) wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania i powrotu w przypadkach, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 16-18 oraz w art. 53a pkt 1 lit. a.

2. Warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest spełniony także wtedy, gdy koszty utrzymania cudzoziemca pokrywa członek rodziny obowiązany do jego utrzymania, który zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Cudzoziemiec, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 16, jest obowiązany ponadto wykazać, że ma zapewnione wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów studiów.

4. Przepisu ust. 1 pkt 1 i 2 nie stosuje się do cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 7, będącego członkiem rodziny cudzoziemca posiadającego status uchodźcy, gdy wniosek o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony został złożony przed upływem 3 miesięcy od dnia uzyskania statusu uchodźcy.

5. Dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, po odliczeniu kosztów zamieszkania, przypadający na każdego członka rodziny pozostającego na utrzymaniu cudzoziemca lub na cudzoziemca, gdy jest osobą samotną, musi być wyższy niż wysokość dochodu, od której przyznaje się świadczenia pieniężne z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.).

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego oraz

ministrem właściwym do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, minimalne kwoty, jakie powinni posiadać cudzoziemcy, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 16-18, na pokrycie kosztów utrzymania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i powrotu. Wysokości kwot określone w rozporządzeniu powinny umożliwiać pokrycie kosztów utrzymania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, bez konieczności korzystania z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Art. 54. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 7, udziela się członkowi rodziny cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) na podstawie zezwolenia na osiedlenie się;
- 2) na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE;
- 3) posiadającego status uchodźcy;
- 4) co najmniej 2 lata na podstawie zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony, w tym bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony dla członka rodziny - na podstawie zezwolenia wydanego na okres pobytu nie krótszy niż rok;
- 5) na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 17 i 18.

Art. 55. 1. Organ prowadzący postępowanie o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony cudzoziemcowi będącemu małżonkiem obywatela polskiego lub małżonkiem cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 54, ustala, czy związek małżeński nie został zawarty w celu obejścia przez cudzoziemca przepisów o udzielaniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że:

- 1) jedno z małżonków przyjęło korzyść majątkową w zamian za wyrażenie zgody na zawarcie małżeństwa, o ile nie wynika to ze zwyczaju ugruntowanego w danym państwie lub grupie społecznej;
- 2) małżonkowie nie wypełniają prawnych obowiązków wynikających z zawarcia małżeństwa;
- 3) małżonkowie nie zamieszkują wspólnie;
- 4) małżonkowie nie spotkali się nigdy przed zawarciem małżeństwa;
- 5) małżonkowie nie mówią językiem zrozumiałym dla obojga;
- 6) małżonkowie nie są zgodni co do dotyczących ich danych osobowych i innych istotnych okoliczności, które ich dotyczą;
- 7) jedno z małżonków lub oboje małżonkowie w przeszłości zawierali już małżeństwa dla pozorów.

2. Przy wykonaniu czynności mających na celu ustalenie okoliczności, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 56. 1. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udziela się każdorazowo na okres niezbędny do realizacji celu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie dłuższy jednak niż 2 lata.

2. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udziela się:

- 1) cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 7, na okres do dnia, do którego udzielono zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony cudzoziemcowi, do którego zamierza przybyć lub przybył w celu połączenia z rodziną, a jeżeli cudzoziemiec ten posiada zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej - na okres 2 lat;
- 2) małoletniemu, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 12, na okres do dnia, do którego udzielono zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony jego przedstawicielowi ustawowemu;
- 3) członkowi rodziny cudzoziemca, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13, na okres do dnia, do którego udzielono zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony temu cudzoziemcowi;
- 4) cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 15, na okres 6 miesięcy;
- 5) cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 16-18, na okres roku;
- 6) cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 53a pkt 1, na okres trwania nauki lub szkolenia zawodowego, nie dłużej jednak niż na okres roku.

3. Jeżeli okoliczność, która jest podstawą ubiegania się o zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 16-18, uzasadnia zamieszkiwanie cudzoziemca na

terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres krótszy niż rok, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udziela się w przypadku, o którym mowa w art. 53 ust. 1:

- 1) w pkt 16, na okres trwania studiów;
- 2) w pkt 17, na okres realizacji projektu badawczego;
- 3) w pkt 18, na okres prowadzenia badań naukowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 57. 1. Cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli:

- 1) nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 53-53b;
- 2) jego dane znajdują się w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany;

2a) jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu;

- 3) okoliczności sprawy wskazują, że cel wjazdu lub pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest lub będzie inny niż deklarowany;
- 4) podstawą ubiegania się o zezwolenie jest zawarcie związku małżeńskiego z obywatelem polskim lub cudzoziemcem zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 54, a związek małżeński został zawarty w celu obejścia przepisów o udzielaniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;
- 5) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) w postępowaniu o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony:
 - a) złożył wniosek lub dołączył do niego dokumenty zawierające nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje,
 - b) zeznał nieprawdę lub zataił prawdę albo, w celu użycia za autentyczny, podrobił lub przerobił dokument bądź takiego dokumentu jako autentycznego używał;
- 7) stwierdzono u niego chorobę lub zakażenie, podlegające obowiązkowemu leczeniu na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o chorobach zakaźnych i zakażeniach (Dz. U. Nr 126, poz. 1384, z późn. zm.), lub istnieje podejrzenie takiej choroby lub zakażenia, a cudzoziemiec nie wyraża zgody na to leczenie;
- 8) nie wywiązuje się z zobowiązań podatkowych wobec Skarbu Państwa;
- 9) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nielegalnie.

1a. Cudzoziemcowi odmawia się udzielenia kolejnego zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 16 także w przypadku gdy nie zaliczył roku studiów i nie uzyskał warunkowego wpisu na następny rok lub semestr studiów.

2. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, o której mowa w art. 32 ust. 3, odmawia się udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli podstawą ubiegania się o zezwolenie są okoliczności, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1 lub 2.

3. Cudzoziemcowi małżonkowi obywatela polskiego lub osoby posiadającej zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie można odmówić udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli wyłączną podstawą odmowy byłaby którakolwiek z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 7-9.

4. Cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 7 i 13, oraz członkowi rodziny cudzoziemca, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13, nie można odmówić udzielenia kolejnego zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli wyłączną podstawą odmowy byłaby przyczyna, o której mowa w ust. 1 pkt 7.

5. Cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 15, nie można odmówić udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli wyłączną podstawą odmowy byłaby przyczyna, o której mowa w ust. 1 pkt 7 lub 9.

5a. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2a, można udzielić zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony tylko w razie istnienia poważnych przyczyn, zwłaszcza ze względów humanitarnych lub z powodu zobowiązań międzynarodowych, z uwzględnieniem interesu państwa, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen.

6. Cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt jest niepożądany, można w decyzji o odmowie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony zobowiązać do opuszczenia tego terytorium w terminie określonym w decyzji.

7. Do decyzji o odmowie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, w której zobowiązuje się cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu w sprawie zobowiązania do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 58. 1. Cudzoziemcowi cofa się zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli:

- 1) ustała przyczyna, dla której zostało udzielone;
- 2) wystąpiła którakolwiek z okoliczności, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2-9;
- 3) wykorzystywał je do realizacji innego celu niż ten, dla którego zostało udzielone;
- 4) opuścił na stałe terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Do cofania zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony stosuje się odpowiednio art. 57 ust. 3-5.

3. (uchylony).

4. Cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt jest niepożądany, można w decyzji o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony zobowiązać do opuszczenia tego terytorium w terminie określonym w decyzji.

5. Do decyzji o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, w której zobowiązuje się cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu w sprawie zobowiązania do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 59. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu ważności zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, chyba że uzyskał kolejne zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE.

Art. 60. 1. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udziela się na wniosek cudzoziemca.

2. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 7, udziela się na wniosek cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 54, z tym że do udzielenia zezwolenia dziecku, o którym mowa w art. 53 ust. 2 pkt 3 i 4, jest potrzebna zgoda osoby, która sprawuje nad nim władzę rodzicielską.

3. Wniosek o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, o którym mowa w ust. 1, może obejmować dzieci cudzoziemca lub inne osoby pozostające pod jego opieką.

4. Wniosek o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony zawiera:

- 1) dane cudzoziemca oraz dane objętych wnioskiem dzieci i innych osób wpisanych do dokumentu podróży cudzoziemca, w zakresie niezbędnym do wydania zezwolenia;
- 2) miejsce zamierzonego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) imię, nazwisko, datę urodzenia, płeć, obywatelstwo i miejsce zamieszkania członków rodziny cudzoziemca zamieszkałych w Rzeczypospolitej Polskiej, z określeniem stopnia pokrewieństwa;
- 4) informacje o:
 - a) podróżach i pobytach zagranicznych w okresie ostatnich 5 lat,
 - b) poprzednich pobytach w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) wskazanie środków utrzymania.

4a. Wniosek o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony składa się na formularzu.

5. Cudzoziemiec jest obowiązany uzasadnić wniosek, przedstawić ważny dokument podróży oraz dołączyć do wniosku:

- 1) fotografie osób objętych wnioskiem;
- 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony.

5a. Do wniosku należy dołączyć także:

- 1) tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego, w którym cudzoziemiec przebywa lub zamierza przebywać, oraz dokumenty potwierdzające wysokość kosztów zamieszkania w przypadku cudzoziemca, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1, 2, 7, 9, 13 i 14 oraz w art. 53a pkt 1, 2 i 4;
- 2) umowę o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego zawartą z placówką naukową mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz pisemne zobowiązanie się tej placówki

naukowej do poniesienia kosztów pobytu i wydalenia cudzoziemca, pokrytych ze środków publicznych przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy, jeżeli podstawą jego wydalenia są okoliczności określone w art. 88 ust. 1 pkt 1, w przypadku cudzoziemca, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 17;

- 3) umowę o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego zawartą z placówką naukową mającą siedzibę na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz pisemne zobowiązanie się tej placówki naukowej do poniesienia kosztów pobytu i wydalenia cudzoziemca, pokrytych ze środków publicznych przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy, jeżeli podstawą jego wydalenia są okoliczności określone w art. 88 ust. 1 pkt 1, w przypadku cudzoziemca, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 18.

5b. Za tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego, w którym cudzoziemiec przebywa lub zamierza przebywać, nie uznaje się umowy użyczenia lokalu, chyba że użyczającym jest jego zstępny, wstępny lub małżonek, rodzice małżonka, lub rodzeństwo cudzoziemca.

6. W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży i nie ma możliwości jego uzyskania, może przedstawić inny dokument potwierdzający jego tożsamość.

Art. 60a. 1. Placówka naukowa mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może zawrzeć z naukowcem umowę o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego, jeżeli placówka naukowa została zatwierdzona w tym celu przez ministra właściwego do spraw nauki na podstawie decyzji wydanej na okres 5 lat. W szczególnie uzasadnionych przypadkach decyzja o zatwierdzeniu placówki naukowej może być wydana na okres krótszy niż 5 lat.

2. Decyzję w sprawie zatwierdzenia wydaje się na wniosek placówki naukowej.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) nazwę placówki naukowej oraz jej adres;
- 2) pisemne zobowiązanie się placówki naukowej do poniesienia kosztów pobytu i wydalenia naukowca, pokrytych ze środków publicznych przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy, jeżeli podstawą wydalenia naukowca są okoliczności określone w art. 88 ust. 1 pkt 1.

4. Placówka naukowa dołącza do wniosku dowód prowadzenia badań naukowych, którym w szczególności może być sprawozdanie z działalności za poprzedni rok obrotowy, zawierające informacje o prowadzeniu badań naukowych przez tę placówkę.

5. Uczelnie, jednostki naukowe wymienione w art. 2 pkt 9 lit. b-f ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki oraz centra badawczo-rozwojowe, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, są zwolnione z obowiązku, o którym mowa w ust. 4.

6. Do przedłużenia zatwierdzenia placówki naukowej stosuje się przepisy ust. 1-5.

7. Aktualna lista zatwierdzonych placówek naukowych publikowana jest w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw nauki.

Art. 60b. 1. Minister właściwy do spraw nauki może wydać decyzję o odmowie przedłużenia albo o cofnięciu zatwierdzenia placówki naukowej, w przypadku gdy:

- 1) zaprzestała działalności polegającej na prowadzeniu badań naukowych;
- 2) nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 60d;
- 3) zatwierdzenie uzyskano wskutek poświadczenia nieprawdy;
- 4) umowa o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego została zawarta wskutek poświadczenia nieprawdy.

2. Prawomocne decyzje o odmowie przedłużenia lub o cofnięciu zatwierdzenia placówki naukowej są publikowane w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw nauki.

3. Placówka naukowa, której odmówiono przedłużenia zatwierdzenia lub je cofnięto ze względu na okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, nie może ponownie ubiegać się o zatwierdzenie

przed upływem 5 lat od dnia uprawomocnienia się decyzji o cofnięciu zatwierdzenia lub odmowie jego przedłużenia.

Art. 60c. 1. Umowa o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego zawarta między placówką naukową a naukowcem, jako umowa o pracę, umowa o dzieło lub umowa zlecenia, w której naukowiec zobowiązuje się do uczestniczenia w realizacji projektu badawczego, a placówka naukowa do stworzenia mu warunków do realizacji jego zobowiązania, określa w szczególności wynagrodzenie naukowca oraz warunki jego pracy.

2. Placówka naukowa może zawrzeć umowę o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) projekt badawczy został zaakceptowany przez właściwe organy placówki naukowej po sprawdzeniu:
 - a) celu i czasu trwania badań naukowych oraz dysponowania odpowiednimi środkami finansowymi na ich przeprowadzenie,
 - b) dokumentów potwierdzających kwalifikacje naukowca istotne dla celów badań naukowych;
- 2) naukowiec będzie posiadał podczas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów pobytu i powrotu,
 - b) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Umowa o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego wygasa z dniem, w którym decyzja, o której mowa w art. 60b ust. 1, stała się ostateczna oraz w przypadku odmowy wjazdu lub odmowy udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony.

Art. 60d. Placówka naukowa jest obowiązana:

- 1) wydać naukowcowi pisemne zobowiązanie się do poniesienia kosztów pobytu i wydalenia naukowca, pokrytych przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego ze środków publicznych, jeżeli podstawą jego wydalenia są okoliczności określone w art. 88 ust. 1 pkt 1;
- 2) poinformować niezwłocznie wojewodę, który udzielił cudzoziemcowi zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub przed którym toczy się postępowanie o udzielenie takiego zezwolenia, o wszystkich zdarzeniach, mogących stanowić przeszkodę w wykonaniu umowy o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego;
- 3) przekazać ministrowi właściwemu do spraw nauki pisemne potwierdzenie wykonania wszystkich badań naukowych w ramach projektu badawczego, którego dotyczyła umowa o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego, w terminie 2 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy.

Art. 61. 1. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany złożyć wniosek o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony co najmniej 45 dni przed upływem okresu pobytu oznaczonego w posiadanej wizie lub terminu ważności poprzedniego zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony.

1a. Wniosek złożony przez cudzoziemca:

- 1) przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, o której mowa w art. 33, z wyłączeniem przypadku, gdy ubiega się o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 15,
 - 2) o którym mowa w art. 110,
 - 3) posiadającego zgodę na pobyt tolerowany
- pozostawia się bez rozpoznania.
2. (uchylony).

3. Jeżeli wniosek został złożony w terminie, o którym mowa w ust. 1, wojewoda wydaje cudzoziemcowi wizy na okres pobytu do czasu wydania decyzji ostatecznej.

3a. Przepisu ust. 3 nie stosuje się w razie zawieszenia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na wniosek strony.

4. Jeżeli termin do złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, nie zostanie zachowany, cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem okresu pobytu oznaczonego w wizie lub na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, w przypadku gdy postępowanie w sprawie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony nie zostało zakończone przed upływem tego okresu pobytu.

Art. 62. 1. Decyzję w sprawie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu cudzoziemca.

2. Cudzoziemiec przebywający za granicą składa wniosek o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony za pośrednictwem konsula. Konsul dołącza do wniosku informację, czy wjazd i pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowią zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

3. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu cudzoziemca jest obowiązany zwrócić się do komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do konsula właściwego ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania cudzoziemca za granicą lub do innych organów, z wnioskiem o przekazanie informacji, czy wjazd i pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowią zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

4. W przypadku innym niż wydanie decyzji o udzieleniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu cudzoziemca informuje Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego o złożeniu przez cudzoziemca wniosku o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony i sposobie załatwienia sprawy.

5. Organy, o których mowa w ust. 3, są obowiązane, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, przekazać informacje, czy wjazd i pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowią zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

6. Jeżeli organy, o których mowa w ust. 3, nie przekażą informacji w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

7. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 5, może być przedłużony do 3 miesięcy, o czym organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia wojewodę.

7a. W sprawie dotyczącej cudzoziemca, który na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zamierza kontynuować lub uzupełnić studia podjęte na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, wojewoda może zwrócić się do właściwego organu tego państwa o udzielenie informacji o pobycie cudzoziemca na tym terytorium.

7b. W przypadku, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2a, gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 57 ust. 5a, wojewoda zasięga opinii, o której mowa w art. 25 ust. 1 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji.

8. Decyzję o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, a jeżeli cudzoziemiec opuścił na stałe terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - wojewoda, który to zezwolenie wydał.

8a. Wojewoda jest obowiązany ustalić, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, w przypadku gdy państwo obszaru Schengen zasięga opinii na podstawie art. 25 ust. 2 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach.

9. Wojewoda informuje:

- 1) Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o:

- a) udzieleniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13,
 - b) odmowie udzielenia kolejnego zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13, lub członkowi jego rodziny,
 - c) cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13, lub członkowi jego rodziny;
- 2) Komendanta Głównego Straży Granicznej i komendanta wojewódzkiego Policji o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;
- 3) **właściwy organ państwa obszaru Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, o:**
- a) **udzieleniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony w przypadku, o którym mowa w art. 25 ust. 1 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach,**
 - b) **braku przesłanek do cofnięcia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony w przypadku, o którym mowa w art. 25 ust. 2 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach.**

Art. 62a. Przy załatwianiu sprawy udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 16, należy uwzględnić termin rozpoczęcia nauki, przewidziany programem studiów.

Art. 63. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz liczbę fotografii i wymogi dotyczące fotografii dołączanych do wniosku. W rozporządzeniu uwzględnia się dane dotyczące cudzoziemca, o których mowa w art. 12, w zakresie niezbędnym do udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, oraz dane, o których mowa w art. 60 ust. 4.

2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia jednostki prowadzącej studia o przyjęciu cudzoziemca na studia, zawierającego w szczególności: imię i nazwisko cudzoziemca, datę i miejsce jego urodzenia, obywatelstwo, nazwę i adres jednostki prowadzącej studia, termin rozpoczęcia nauki oraz okres nauki, na jaki cudzoziemiec został zakwalifikowany.

3. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 2, powinno uwzględniać rodzaje i kierunki studiów lub specjalności zawodowe.

Rozdział 5

Zezwolenie na osiedlenie się i zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE

Art. 64. 1. Zezwolenia na osiedlenie się udziela się cudzoziemcowi, który:

- 1) jest małoletnim dzieckiem cudzoziemca, posiadającego zezwolenie na osiedlenie się, urodzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) pozostaje w związku małżeńskim, zawartym z obywatelem polskim co najmniej 3 lata przed złożeniem wniosku i bezpośrednio przed złożeniem wniosku przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej przez 2 lata na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;
- 3) bezpośrednio przed złożeniem wniosku przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie krótszy niż 10 lat na podstawie zgody na pobyt tolerowany lub przez okres 5 lat w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy;
- 4) jest dzieckiem obywatela polskiego i pozostaje pod jego władzą rodzicielską.

2. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub zgody na pobyt tolerowany udzielonej w związku z rozpatrzeniem wniosku o nadanie statusu uchodźcy zalicza się do okresu nieprzerwanego pobytu, o którym mowa w

ust. 1 pkt 3, także okres pobytu w czasie postępowania o nadanie statusu uchodźcy, choćby cudzoziemiec był w tym okresie umieszczony w strzeżonym ośrodku lub w areszcie w celu wydalenia.

3. Do postępowania o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się cudzoziemcowi małżonkowi obywatela polskiego stosuje się art. 55.

4. Pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za nieprzerwany, gdy żadna z przerw w nim nie była dłuższa niż 6 miesięcy i nie przekroczyła łącznie 10 miesięcy w okresach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lub 3, chyba że przerwa była spowodowana:

- 1) wykonywaniem obowiązków zawodowych lub świadczeniem pracy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie umowy zawartej z pracodawcą, którego siedziba znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) towarzyszeniem małżonkowi wykonującemu obowiązki zawodowe lub świadczącemu pracę w warunkach, o których mowa w pkt 1;
- 3) (uchylony);
- 4) leczeniem cudzoziemca.

5. Zezwolenia na osiedlenie się udziela się na czas nieoznaczony.

6. Zezwolenie na osiedlenie się wygasa z mocy prawa z dniem uzyskania przez cudzoziemca zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE.

Art. 65. 1. Zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE udziela się cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, bezpośrednio przed złożeniem wniosku, legalnie i nieprzerwanie, co najmniej przez 5 lat, który posiada:

- 1) stabilne i regularne źródło dochodu wystarczającego do pokrycia kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
- 2) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu *przepisów o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym* lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do cudzoziemca:

- 1) przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu odbywania studiów lub szkolenia zawodowego;
- 2) posiadającego zgodę na pobyt tolerowany, azyl, status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej lub korzystającego z ochrony czasowej;
- 3) ubiegającego się o nadanie statusu uchodźcy lub o udzielenie azylu;
- 4) pracownika "au pair", sezonowego, delegowanego przez usługodawcę w celu transgranicznego świadczenia usług lub usługodawcy świadczącego usługi transgraniczne;
- 5) przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, o której mowa w art. 33, lub zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 lub 7;
- 6) o którym mowa w art. 110.

3. Dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, po odliczeniu kosztów zamieszkania, przypadający na każdego członka rodziny pozostającego na utrzymaniu cudzoziemca lub na cudzoziemca, gdy jest osobą samotną, musi być wyższy niż wysokość dochodu, od której przyznaje się świadczenia pieniężne z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

4. Do okresu pobytu, o którym mowa w ust. 1, nie zalicza się pobytu cudzoziemca:

- 1) zatrzymanego, umieszczonego w strzeżonym ośrodku, w areszcie w celu wydalenia, w stosunku do którego został zastosowany środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju lub pozbawionego wolności na podstawie orzeczeń wydanych na podstawie ustaw;
- 2) jako pracownika "au pair", sezonowego, delegowanego przez usługodawcę w celu transgranicznego świadczenia usług lub usługodawcy świadczącego usługi transgraniczne;
- 3) na podstawie wizy, o której mowa w art. 33, lub zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 lub 7;
- 4) jako szefa, członka personelu misji dyplomatycznej, kierownika urzędu konsularnego i członka personelu konsularnego państwa obcego oraz innej osoby zrównanej z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych.

5. Do okresu pobytu, o którym mowa w ust. 1, zalicza się połowę okresu pobytu cudzoziemca na podstawie wizy udzielonej w związku z odbywaniem studiów lub szkolenia zawodowego lub na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 16 oraz w art. 53a pkt 1 lit. b.

6. Do ustalenia, że pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest nieprzerwany, stosuje się art. 64 ust. 4.

7. Zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE udziela się na czas nieoznaczony.

Art. 66. 1. Cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia na osiedlenie się, jeżeli:

- 1) **nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 64 ust. 1;**
- 2) **jego dane znajdują się w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany;**
- 3) **jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu;**
- 4) **wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej;**
- 5) **podstawą ubiegania się o zezwolenie jest zawarcie związku małżeńskiego z obywatelem polskim, a związek małżeński został zawarty wyłącznie w celu obejścia przepisów o udzielaniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenia na osiedlenie się;**
- 6) **w postępowaniu o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się:**
 - a) **złożył wniosek lub dołączył do niego dokumenty zawierające nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje,**
 - b) **zessał nieprawdę lub zataił prawdę albo, w celu użycia za autentyczny, podrobił lub przerobił dokument bądź takiego dokumentu jako autentycznego używał;**
- 7) **nie wywiązuje się z zobowiązań podatkowych wobec Skarbu Państwa.**

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, można udzielić zezwolenia na osiedlenie się tylko w razie istnienia poważnych przyczyn, zwłaszcza ze względów humanitarnych lub z powodu zobowiązań międzynarodowych, z uwzględnieniem interesu państwa, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen.

Art. 67. Cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE, jeżeli:

- 1) nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 65 ust. 1;
- 2) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Art. 68. 1. Cudzoziemcowi cofa się zezwolenie na osiedlenie się, jeżeli:

- 1) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego bądź interes Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) w postępowaniu o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się zessał nieprawdę lub zataił prawdę albo, w celu użycia za autentyczny, podrobił lub przerobił dokument bądź takiego dokumentu jako autentycznego używał;
- 3) został skazany prawomocnym wyrokiem w Rzeczypospolitej Polskiej za przestępstwo umyślne na karę co najmniej 3 lat pozbawienia wolności;
- 4) opuścił na stałe terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w decyzji o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się nakazuje się opuszczenie tego terytorium w terminie określonym w decyzji.

3. Do postępowania w sprawie cofnięcia zezwolenia na osiedlenie się, w części dotyczącej nakazu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stosuje się przepisy o postępowaniu w sprawie wydalenia.

Art. 69. 1. Cudzoziemcowi cofa się zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE, jeżeli:

- 1) nabycie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE nastąpiło w sposób niezgodny z prawem;
- 2) stanowi on rzeczywiste i poważne zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo dla bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 3) opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres przekraczający 6 lat;
- 4) opuścił terytorium Unii Europejskiej na okres następujących kolejno po sobie 12 miesięcy;
- 5) uzyskał na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE.

2. Organ prowadzący postępowanie w sprawie cofnięcia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE, w przypadku gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, jest obowiązany uwzględnić:

- 1) okres pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) jego wiek;
- 3) istnienie związków z Rzeczpospolitą Polską lub brak związków z krajem pochodzenia;
- 4) skutki dla cudzoziemca i członków jego rodziny, które powstaną w przypadku cofnięcia zezwolenia.

3. W decyzji o cofnięciu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE, wydanej na podstawie ust. 1 pkt 2, cudzoziemcowi nakazuje się opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji.

4. Do postępowania w sprawie cofnięcia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE, w części dotyczącej nakazu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stosuje się przepisy o postępowaniu w sprawie wydalenia, z wyłączeniem art. 90 ust. 2.

Art. 70. W przypadku gdy zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE zostało cofnięte z przyczyn, o których mowa w art. 69 ust. 1 pkt 3-5, kolejnego zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE udziela się, gdy cudzoziemiec spełnia warunki określone w art. 65, z tym że bezpośrednio przed złożeniem wniosku o wydanie kolejnego zezwolenia powinien przebywać legalnie i nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej przez 3 lata.

Art. 71. 1. Zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE udziela się na wniosek cudzoziemca.

2. Wniosek o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się może obejmować dzieci cudzoziemca lub inne osoby pozostające pod jego opieką.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) dane cudzoziemca, w zakresie niezbędnym do udzielenia zezwolenia;
- 2) dane objętych wnioskiem dzieci i innych osób wpisanych do dokumentu podróży cudzoziemca, w zakresie niezbędnym do wydania zezwolenia, w przypadku wniosku o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się;
- 3) informację o podróżach i pobytach zagranicznych odbytych w okresie ostatnich 5 lat.

4. Wniosek o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE składa się na formularzu.

5. Cudzoziemiec jest obowiązany uzasadnić wniosek, przedstawić ważny dokument podróży oraz dołączyć do wniosku:

- 1) fotografie osób objętych wnioskiem;
- 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE;
- 3) tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego, w którym przebywa lub zamierza przebywać, oraz dokumenty potwierdzające wysokość kosztów zamieszkania.

6. Za tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego, w którym cudzoziemiec przebywa lub zamierza przebywać, nie uznaje się umowy użyczenia lokalu, chyba że użyczającym jest jego zstępny, wstępny lub małżonek, rodzice małżonka, lub rodzeństwo cudzoziemca.

7. W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży i nie ma możliwości jego uzyskania, może przedstawić inny dokument potwierdzający jego tożsamość.

Art. 71a. 1. Cudzoziemiec może złożyć wniosek o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE w czasie zgodnego z prawem pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Wniosek o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE złożony przez cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, o której mowa w art. 33, lub przez cudzoziemca, o którym mowa w art. 110, oraz wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE złożony przez cudzoziemca, o którym mowa w art. 65 ust. 2 pkt 1-4, lub cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 lub 7, pozostawia się bez rozpoznania.

3. W przypadku gdy przed upływem zgodnego z prawem okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie została wydana decyzja ostateczna w sprawie zezwolenia na

osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE, wojewoda wydaje cudzoziemcowi wiza na okres pobytu do czasu wydania decyzji ostatecznej.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się w razie zawieszenia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE na wniosek strony.

Art. 71b. 1. Decyzję w sprawie udzielenia zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu cudzoziemca.

2. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu cudzoziemca jest obowiązany zwrócić się do komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji i Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów, z wnioskiem o przekazanie informacji, czy wjazd i pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowią zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

3. W przypadku innym niż wydanie decyzji o udzieleniu zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE, wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu cudzoziemca informuje Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego o złożeniu przez cudzoziemca wniosku o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE i sposobie załatwienia sprawy.

4. Organy, o których mowa w ust. 2, są obowiązane, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, przekazać informacje, czy wjazd i pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowią zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

5. Jeżeli organy, o których mowa w ust. 2, nie przekażą informacji w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

6. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 4, może być przedłużony do 3 miesięcy, o czym organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia wojewodę.

6a. W przypadku, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 3, gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 66 ust. 2, oraz przed wydaniem zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE wojewoda zasięga opinii, o której mowa w art. 25 ust. 1 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluxu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji.

7. Decyzję o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, z urzędu lub na wniosek Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta wojewódzkiego Policji.

8. Wojewoda informuje Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE, gdy cudzoziemiec posiada takie zezwolenie udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej.

9. W przypadku, o którym mowa w art. 25 ust. 1 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluxu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, oraz przed wydaniem zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE, wojewoda informuje właściwy organ państwa obszaru Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, o wydaniu zezwolenia na osiedlenie się.

10. W przypadku, o którym mowa w art. 25 ust. 2 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluxu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, oraz przed wydaniem zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE, wojewoda informuje właściwy organ państwa obszaru Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, o braku przesłanek do cofnięcia zezwolenia na osiedlenie się.

Art. 71c. 1. Załatwienie sprawy udzielenia zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE powinno zakończyć się nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, a w postępowaniu odwoławczym - w ciągu 2 miesięcy od dnia otrzymania odwołania.

2. W razie niezłatwienia sprawy w terminach, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 36-38 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 71d. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory formularzy wniosków o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się i zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE oraz liczbę fotografii i wymogi dotyczące fotografii dołączanych do wniosków. W rozporządzeniu uwzględnia się dane dotyczące cudzoziemca, o których mowa w art. 12, w zakresie niezbędnym do udzielenia zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE, oraz dane, o których mowa w art. 71 ust. 3.

Rozdział 6

Karta pobytu i inne dokumenty wydawane cudzoziemcom

Art. 72. 1. Kartę pobytu wydaje się cudzoziemcowi, który uzyskał:

- 1) zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony;
- 2) zezwolenie na osiedlenie się;
- 3) zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE;
- 4) status uchodźcy;
- 5) zgodę na pobyt tolerowany.

2. Karta pobytu, w okresie jej ważności, potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uprawnia, wraz z dokumentem podróży, do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy.

3. Karta pobytu wydana cudzoziemcowi, który uzyskał:

- 1) zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, jest ważna przez okres tego zezwolenia;
- 2) zezwolenie na osiedlenie się, jest ważna 10 lat;
- 3) zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE, jest ważna 5 lat.

Art. 73. 1. Polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje się na wniosek cudzoziemca, który posiada zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub zgodę na pobyt tolerowany, jeżeli utracił on dokument podróży albo gdy jego dokument podróży uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, a uzyskanie przez cudzoziemca nowego dokumentu podróży nie jest możliwe.

2. Polski dokument podróży dla cudzoziemca uprawnia, w okresie jego ważności, do wielokrotnego przekraczania granicy.

3. Polski dokument podróży dla cudzoziemca jest ważny przez okres do 1 roku.

4. Posiadanie polskiego dokumentu podróży nie zwalnia cudzoziemca od obowiązku podjęcia działań w celu uzyskania dokumentu podróży.

Art. 74. 1. Polski dokument tożsamości cudzoziemca może być wydany małoletniemu cudzoziemcowi urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywającemu na tym terytorium bez opieki rodziców, który nie posiada dokumentu podróży, jeżeli nie sprzeciwia się temu interes Rzeczypospolitej Polskiej oraz przemawia za tym dobro dziecka, a uzyskanie przez niego dokumentu podróży napotyka trudne do przewyciężenia przeszkody.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach polski dokument tożsamości cudzoziemca może być wydany cudzoziemcowi, który nie posiada żadnego obywatelstwa i przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez dokumentu podróży, jeżeli przemawia za tym interes Rzeczypospolitej Polskiej oraz gdy uzyskanie przez cudzoziemca innego dokumentu potwierdzającego tożsamość nie jest możliwe.

3. Polski dokument tożsamości cudzoziemca jest ważny rok. Po upływie terminu ważności może być wydany kolejny dokument tożsamości na okres nie dłuższy niż 2 lata.

4. Wydanie polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca następuje w przypadku, o którym mowa:

- 1) w ust. 1 - na wniosek przedstawiciela ustawowego małoletniego lub z urzędu;
- 2) w ust. 2 - na wniosek cudzoziemca.

5. Polski dokument tożsamości cudzoziemca potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie potwierdza jego obywatelstwa. Dokument ten nie uprawnia do przekroczenia granicy.

6. Posiadanie przez cudzoziemca polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca nie zwalnia od obowiązku uzyskania wizy, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE.

Art. 75. 1. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje się cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub zgodę na pobyt tolerowany, który podczas pobytu za granicą utracił swój dokument podróży albo którego dokument podróży uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, zamierzającemu powrócić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gdy uzyskanie przez niego innego dokumentu podróży nie jest możliwe.

2. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca może być wydany cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który nie posiada dokumentu podróży kraju pochodzenia albo którego dokument podróży uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, zamierzającemu opuścić to terytorium, gdy uzyskanie przez niego innego dokumentu podróży nie jest możliwe.

3. Wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca następuje na wniosek cudzoziemca, z tym że wydanie tego dokumentu cudzoziemcowi, o którym mowa w ust. 2, może nastąpić także z urzędu.

4. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca uprawnia cudzoziemca, o którym mowa:

- 1) w ust. 1 - do jednokrotnego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) w ust. 2 - do wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca jest ważny przez okres w nim oznaczony, nie dłuższy jednak niż 7 dni.

Art. 76. 1. W karcie pobytu zamieszcza się następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca oraz imiona rodziców;
- 2) datę, miejsce i kraj urodzenia;
- 3) adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy; w przypadku braku zameldowania na pobyt czasowy trwający ponad 2 miesiące danych o adresie nie zamieszcza się;
- 4) obywatelstwo;
- 5) płeć, wzrost w centymetrach i kolor oczu;
- 6) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) - w przypadku gdy został nadany;
- 7) informację o rodzaju wydanego zezwolenia;
- 8) adnotację „naukowiec” w przypadku zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 17 lub 18.

2. W polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca zamieszcza się następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca;
- 2) datę, miejsce i kraj urodzenia;
- 3) obywatelstwo;
- 4) płeć;
- 5) imiona i nazwiska, datę, miejsce i kraj urodzenia oraz płeć towarzyszących cudzoziemcowi jego dzieci lub innych małoletnich znajdujących się pod jego opieką.

3. W polskim dokumencie tożsamości cudzoziemca zamieszcza się następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca oraz imiona rodziców;
- 2) datę, miejsce i kraj urodzenia;
- 3) adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy; w przypadku braku zameldowania na pobyt czasowy trwający ponad 2 miesiące danych o adresie nie zamieszcza się;
- 4) płeć, wzrost w centymetrach i kolor oczu.

4. W tymczasowym polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca zamieszcza się następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca;
- 2) datę, miejsce i kraj urodzenia;
- 3) obywatelstwo;
- 4) płeć, wzrost w centymetrach i kolor oczu;
- 5) imiona i nazwiska, datę, miejsce i kraj urodzenia oraz płeć towarzyszących cudzoziemcowi jego dzieci lub innych małoletnich znajdujących się pod jego opieką.

5. Karta pobytu oraz dokumenty, o których mowa w ust. 2-4, zawierają także nazwę organu wydającego, datę wydania i datę upływu ważności karty pobytu lub dokumentów oraz mogą zawierać fotografię i podpis posiadacza, a także zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1-4.

6. Dokumenty, o których mowa w ust. 2 i 4, mogą zawierać również fotografie towarzyszących cudzoziemcowi jego dzieci lub innych małoletnich znajdujących się pod jego opieką.

7. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca może zawierać również imię i nazwisko, stanowisko służbowe oraz podpis osoby wydającej dokument.

Art. 77. Cudzoziemiec jest obowiązany wymienić posiadaną kartę pobytu, polski dokument podróży dla cudzoziemca lub polski dokument tożsamości cudzoziemca w przypadku:

- 1) zmiany danych w nich zamieszczonych;
- 2) zmiany wyglądu utrudniającej ustalenie jego tożsamości;
- 3) uszkodzenia ich w stopniu utrudniającym posługiwanie się nimi;
- 4) upływu terminu ważności karty pobytu wydanej w związku z uzyskaniem zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE;
- 5) ich utraty lub zniszczenia.

Art. 78. 1. Wniosek o wydanie lub wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, wniosek o wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, wniosek o wymianę karty pobytu zawiera:

- 1) dane cudzoziemca oraz objętych wnioskiem dzieci i innych osób wpisanych do dokumentu podróży, w zakresie niezbędnym do wydania lub wymiany karty pobytu lub dokumentu;
- 2) adres zameldowania na pobyt stały lub pobyt czasowy trwający ponad 2 miesiące.

2. Cudzoziemiec jest obowiązany przedstawić dokument potwierdzający jego tożsamość, a cudzoziemiec ubiegający się o wymianę karty pobytu ważny dokument podróży, i dołączyć do wniosku:

- 1) fotografie osób objętych wnioskiem;
- 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych i okoliczności podanych we wniosku.

3. W szczególnie uzasadnionym przypadku, jeżeli cudzoziemiec ubiegający się o wymianę karty pobytu nie posiada i nie ma możliwości uzyskania ważnego dokumentu podróży, może przedstawić inny dokument potwierdzający jego tożsamość.

Art. 79. 1. Cudzoziemiec, który utracił kartę pobytu, jest obowiązany zawiadomić o tym wojewodę, który ją wydał, w terminie 3 dni od dnia jej utraty.

2. W przypadku znalezienia utraconej karty pobytu cudzoziemiec jest obowiązany, w terminie 3 dni od dnia jej znalezienia, zawiadomić o tym wojewodę i zwrócić niezwłocznie znaną kartę pobytu, jeżeli w miejsce utraconej karty pobytu wydano już nową.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się w przypadku utraty polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca.

Art. 80. 1. Cudzoziemiec jest obowiązany zwrócić niezwłocznie:

- 1) kartę pobytu - po doręczeniu dokumentu potwierdzającego nabycie obywatelstwa polskiego, decyzji o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE;
- 2) polski dokument podróży dla cudzoziemca - po doręczeniu dokumentu podróży lub decyzji o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE;
- 3) polski dokument tożsamości cudzoziemca - po doręczeniu dokumentu potwierdzającego nabycie obywatelstwa polskiego lub obywatelstwa innego państwa.

2. Karta pobytu, polski dokument podróży dla cudzoziemca i polski dokument tożsamości cudzoziemca podlegają zwrotowi także w razie zgonu cudzoziemca. Obowiązek zwrotu ciąży na osobach obowiązanych do zgłoszenia zgonu zgodnie z przepisami o aktach stanu cywilnego.

3. Cudzoziemcowi, który opuszcza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wskutek cofnięcia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE, wydaje się zaświadczenie o zwrocie karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, ważne do czasu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Kartę pobytu i inne dokumenty, o których mowa w ust. 1, zwraca się organowi, który je wydał.

Art. 81. 1. Kartę pobytu wydaje wojewoda, który wydał zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE.

2. Polski dokument podróży dla cudzoziemca i polski dokument tożsamości cudzoziemca wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

3. Polski dokument tożsamości cudzoziemca wydaje się po uzyskaniu zgody Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

4. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje:

- 1) za granicą - konsul;
- 2) w kraju - wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach - komendant placówki Straży Granicznej.

5. Wymiany karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca dokonuje wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

6. Cudzoziemiec jest obowiązany odebrać osobiście kartę pobytu i inne dokumenty, o których mowa w ust. 2-5, a w przypadku małoletniego poniżej 13. roku życia - odbioru dokonuje jego przedstawiciel ustawowy lub kurator.

Art. 82. Odmowa wydania karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca oraz tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca następuje w drodze decyzji.

Art. 83. 1. Kartę pobytu, polski dokument podróży dla cudzoziemca, polski dokument tożsamości cudzoziemca oraz tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje się i wymienia po uiszczeniu należnej opłaty.

2. Opłaty nie ponosi się za wydanie:

- 1) karty pobytu i innych dokumentów, o których mowa w ust. 1, jeżeli poprzednio wydane zawierały wady techniczne;
- 2) tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, jeżeli jest wydawany cudzoziemcowi podlegającemu wydaleniu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) pierwszej karty pobytu cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) status uchodźcy,
 - b) zezwolenie na osiedlenie się jako członek najbliższej rodziny repatrianta,
 - c) zgodę na pobyt tolerowany;
- 4) polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, jeżeli jest wydawany z urzędu.

3. Dochody z opłat za wydanie i wymianę karty pobytu i innych dokumentów, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat pobieranych w Rzeczypospolitej Polskiej za wydanie i wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca i polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca oraz za wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, oraz tryb ich uiszczania.

5. W rozporządzeniu należy uwzględnić:

- 1) jednostkowe koszty wytworzenia i wydania lub wymiany karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca i polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca oraz wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca;
- 2) możliwość podwyższenia opłat za wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca i polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca w przypadku zawinionej ich utraty albo zniszczenia, w zależności od ilości zdarzeń powodujących konieczność wydania nowej karty pobytu lub dokumentu;
- 3) przypadki, w których będzie pobierana opłata ulgowa za wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca i polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, ze wskazaniem dokumentów wymaganych do uzyskania ulg.

Art. 84. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, uwzględniając dane, o których mowa w art. 76;
- 2) wzory formularzy wniosków o wydanie lub wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, wniosku o wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, wniosku o wymianę karty pobytu oraz liczbę fotografii i wymogi dotyczące fotografii dołączanych do wniosku.

2. We wzorach formularzy wniosków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, uwzględnia się dane dotyczące cudzoziemca, o których mowa w art. 12 ust. 1, w zakresie niezbędnym do wydania i wymiany karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca i tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca oraz dane, o których mowa w art. 76 i 78 ust. 1.

3. W przypadku zmiany wzorów karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, można określić termin ważności tych kart pobytu lub dokumentów wydanych na blankietach dotychczasowego wzoru oraz termin, do którego mogą być stosowane blankiety dotychczasowego wzoru.

Art. 84a. 1. Cudzoziemcy uczniowie szkoły pochodzący z państw trzecich, uczestniczący w wycieczce szkolnej do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na zasadach określonych przez przepisy Unii Europejskiej, mogą być objęci listą podróżujących dla wycieczek w Unii Europejskiej sporządzaną przez dyrektora szkoły.

2. Dane dotyczące cudzoziemców objętych listą podróżujących dla wycieczek w Unii Europejskiej oraz ich prawo do ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdza, na wniosek dyrektora szkoły, wojewoda właściwy dla siedziby szkoły.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych oraz ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza listy podróżujących dla wycieczek Unii Europejskiej, uwzględniając postanowienia załącznika do decyzji Rady 94/795/WSiSW z dnia 30 listopada 1994 r. w sprawie wspólnych działań przyjętych przez Radę na podstawie art. K.3 ust. 2 lit. b) Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie ułatwień podróży dla uczniów pochodzących z państw trzecich przebywających w Państwach Członkowskich (Dz. Urz. WE L 327 z 19.12.1994).

Rozdział 7

Kontrola legalności pobytu cudzoziemców

Art. 85. 1. Organy Straży Granicznej i Policji sprawują kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

1a. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, wojewoda i organy Służby Celnej mogą sprawować kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie niezbędnym do prowadzenia przez te organy postępowań w sprawach cudzoziemców lub w sprawach celnych.

2. Funkcjonariusz Służby Celnej, Straży Granicznej i Policji lub upoważniony przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców lub wojewodę pracownik przeprowadzający kontrolę może żądać okazania:

- 1) dokumentów i zezwoleń uprawniających cudzoziemca do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium i wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub dokumentów umożliwiających uzyskanie takich środków finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 1, od cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, wizy lub umowy międzynarodowej przewidującej całkowite albo częściowe zniesienie obowiązku wizowego lub na podstawie jednostronnego zniesienia obowiązku wizowego stosownie do przepisów, o których mowa w art. 51 ust. 3 i 4.

Art. 86. 1. Cudzoziemiec poddany kontroli legalności pobytu jest obowiązany udostępnić dokumenty, o których mowa w art. 85 ust. 2 pkt 1, zezwolenie na pracę i okazać środki finansowe, o których mowa w art. 15 ust. 1, lub dokumenty umożliwiające uzyskanie takich środków.

2. Obowiązek okazania środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub dokumentów umożliwiających uzyskanie takich środków nie dotyczy cudzoziemca, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu połączenia z rodziną do osoby, która posiada status uchodźcy.

Art. 87. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

uwzględniając okoliczności jej przeprowadzania, rodzaje kontrolowanych dokumentów oraz sposób i zakres dokumentowania czynności związanych z przeprowadzaną kontrolą.

Rozdział 8

Wydalenie cudzoziemców i zobowiązanie ich do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 88. 1. Cudzoziemcowi wydaje się decyzję o wydaleniu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli:

- 1) przebywa na tym terytorium bez wymaganej wizy, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE;
 - 2) wykonywał pracę niezgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy albo podjął działalność gospodarczą niezgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie w Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 3) nie posiada środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie może wskazać wiarygodnych źródeł ich uzyskania;
 - 4) jego dane są wpisane do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, jeżeli wjazd cudzoziemca na to terytorium nastąpi w okresie obowiązywania wpisu;
 - 4a) jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, jeżeli cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy pobytowej krótkoterminowej lub w ruchu bezwizowym;**
 - 5) jego dalszy pobyt stanowiłby zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego albo naruszałby interes Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 6) niezgodnie z przepisami przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę;
 - 7) dobrowolnie nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji:
 - a) o zobowiązaniu do opuszczenia tego terytorium,
 - b) o odmowie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony,
 - c) o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;
 - 8) nie wywiązuje się z zobowiązań podatkowych wobec Skarbu Państwa;
 - 9) zakończył odbywanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w Rzeczypospolitej Polskiej za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
 - 10) został skazany w Rzeczypospolitej Polskiej prawomocnym orzeczeniem na karę pozbawienia wolności podlegającą wykonaniu i istnieją podstawy do przeprowadzenia postępowania o przekazanie go za granicę w celu wykonania orzeczonej wobec niego kary.
2. Cudzoziemcowi, który posiada zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE, nie wydaje się decyzji o wydaleniu.

Art. 89. 1. Decyzji o wydaleniu cudzoziemca nie wydaje się, a wydanej nie wykonuje, jeżeli:

- 1) zachodzą przesłanki do udzielenia zgody na pobyt tolerowany na podstawie art. 97 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) cudzoziemiec jest małżonkiem obywatela polskiego albo cudzoziemca posiadającego zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE i jego dalszy pobyt nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa i porządku publicznego, chyba że związek małżeński został zawarty w celu uniknięcia wydalenia;
 - 3) wobec cudzoziemca toczy się postępowanie o nadanie statusu uchodźcy.
2. Wojewoda stwierdza wygaśnięcie decyzji o wydaleniu cudzoziemca wydanej przed wszczęciem postępowania o nadanie statusu uchodźcy, gdy decyzja o nadaniu cudzoziemcowi statusu uchodźcy stanie się ostateczna.
3. Do postępowania w sprawie wydalenia cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, stosuje się odpowiednio art. 55.

Art. 90. 1. W decyzji o wydaleniu:

- 1) określa się termin opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie dłuższy niż 14 dni;
- 2) można określić trasę przejazdu do granicy i miejsce przekroczenia granicy;

3) można wyznaczyć cudzoziemcowi miejsce zamieszkania do czasu wykonania decyzji i zobowiązać go do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji.

2. Decyzji o wydaleniu można nadać rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wymagają tego względy, o których mowa w art. 88 ust. 1 pkt 5.

3. Decyzja o wydaleniu powoduje z mocy prawa unieważnienie wizy, cofnięcie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz zezwolenia na pracę.

Art. 90a. Decyzje o wydaleniu mogą być przekazywane za pośrednictwem urzędów umożliwiających odczyt i zapis znaków pisma na nośniku papierowym oraz za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnych i doręczane cudzoziemcowi w formie uzyskanej w wyniku takiego przekazu.

Art. 91. Cudzoziemcowi nie wolno opuścić miejsca zamieszkania wyznaczonego w decyzji o wydaleniu bez zgody organu, który wydał decyzję.

Art. 92. 1. Decyzję o wydaleniu cudzoziemca wydaje, z urzędu lub na wniosek Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, komendanta placówki Straży Granicznej lub organu Służby Celnej, wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca lub miejsce ujawnienia faktu albo zdarzenia będącego podstawą wystąpienia z wnioskiem o wydalenie cudzoziemca.

2. Wojewoda odnotowuje wydanie decyzji o wydaleniu w dokumencie podróży cudzoziemca oraz niezwłocznie informuje o jej wydaniu komendanta wojewódzkiego Policji oraz organ, który wystąpił z wnioskiem o wydanie decyzji o wydaleniu.

Art. 93. 1. Organ występujący z wnioskiem o wydanie decyzji o wydaleniu cudzoziemca lub komendant wojewódzki Policji właściwy ze względu na siedzibę wojewody, który wydał decyzję na wniosek Ministra Obrony Narodowej, organu Służby Celnej lub z urzędu, pobiera od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o wydaleniu, odciski linii papilarnych, jeżeli nie zostały one pobrane na podstawie art. 14 ust. 2, art. 98 ust. 4 lub art. 101 ust. 3, oraz sporządza jego fotografię, chyba że fotografia została sporządzona wcześniej w postępowaniu karnym na podstawie art. 74 § 2 pkt 1 Kodeksu postępowania karnego lub w postępowaniu o nadanie statusu uchodźcy na podstawie art. 24 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Przepis art. 14 ust. 3 stosuje się do pobierania odcisków linii papilarnych od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o wydaleniu.

Art. 94. 1. Decyzja o wydaleniu cudzoziemca małoletniego do kraju jego pochodzenia lub do innego państwa jest wykonywana tylko wtedy, gdy małoletni będzie miał tam zapewnioną opiekę rodziców, innych osób pełnoletnich lub instytucji opiekuńczych, zgodnie ze standardami określonymi przez Konwencję o prawach dziecka, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 11).

2. Cudzoziemca małoletniego można wydalić tylko pod opieką przedstawiciela ustawowego, chyba że decyzja o wydaleniu jest wykonywana w taki sposób, że małoletniego przekazuje się przedstawicielowi ustawowemu albo przedstawicielowi właściwych władz państwa, do którego następuje wydalenie.

Art. 95. 1. Cudzoziemiec, któremu wydano decyzję o wydaleniu, może być doprowadzony do granicy albo do granicy państwa, do którego zostaje wydalony, lub do portu lotniczego albo morskiego tego państwa, w przypadku gdy:

- 1) przebywa w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia;
- 2) nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji o wydaleniu lub w decyzji zawierającej nakaz opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego albo interes Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) decyzja o wydaleniu cudzoziemca została wydana w związku z okolicznością, o której mowa w art. 88 ust. 1 pkt 7.

2. Obowiązek doprowadzenia cudzoziemca do granicy wykonuje komendant wojewódzki Policji właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

3. Obowiązek doprowadzenia cudzoziemca od granicy do granicy państwa, do którego następuje wydalenie, lub do portu lotniczego albo morskiego tego państwa, wykonuje Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym cudzoziemiec przekracza granicę.

4. Komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej odnotowuje w rejestrze spraw dotyczących wydalenia z Rzeczypospolitej Polskiej datę opuszczenia przez cudzoziemca tego terytorium lub informuje o tym niezwłocznie wojewodę, który wydał decyzję o wydaleniu.

Art. 96. 1. Koszty wydalenia cudzoziemca z wyłączeniem przypadków, o których mowa w ust. 2-3, ponosi cudzoziemiec.

2. Zapraszający ponosi koszty wydalenia, w przypadku gdy cudzoziemiec, którego zaprosił, wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie, na który został zaproszony, i okoliczności uzasadniające jego wydalenie wystąpiły:

- 1) podczas pobytu na tym terytorium w okresie objętym zaproszeniem lub
- 2) po upływie okresu objętego zaproszeniem, gdy cudzoziemiec nie uzyskał przedłużenia wizy, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub nie korzysta z ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pozostał na tym terytorium.

3. Pracodawca lub osoba, która powierzyła cudzoziemcowi wykonywanie innej pracy zarobkowej lub pełnienie funkcji, ponosi koszty wydalenia cudzoziemca, w przypadku gdy wydalenie następuje w związku z wykonywaniem przez cudzoziemca pracy niezgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

4. Jeżeli cudzoziemiec, który został zaproszony, podlega wydaleniu w związku z wykonywaniem pracy niezgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, koszty wydalenia ponosi pracodawca lub osoba, która powierzyła cudzoziemcowi wykonywanie innej pracy zarobkowej lub pełnienie funkcji.

5. W przypadku gdy cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu prowadzenia badań naukowych nie uiszcza należności z tytułu kosztów wydalenia, koszty te ponosi placówka naukowa, która przyjęła cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego, jeżeli koszty wydalenia zostały pokryte ze środków publicznych przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego, a podstawą wydalenia cudzoziemca są okoliczności określone w art. 88 ust. 1 pkt 1 i decyzja o wydaleniu została wydana przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy o przyjęciu, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 17 lub 18.

6. Do kosztów wydalenia cudzoziemca zalicza się w szczególności koszty:

- 1) postępowania;
- 2) pobrania odcisków linii papilarnych oraz koszty wykonania fotografii;
- 3) pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia;
- 4) badań lekarskich;
- 5) pomocy udzielonej przez państwo członkowskie Unii Europejskiej w związku z zastosowaniem tranzytu drogą powietrzną przez jego terytorium;
- 6) jego przejazdu do granicy albo do granicy państwa, do którego się udaje lub zostaje doprowadzony, lub do portu lotniczego albo morskiego tego państwa;
- 7) doprowadzenia do granicy.

Art. 96a. 1. Wysokość kosztów wydalenia cudzoziemca, podmioty zobowiązane do uiszczenia należności z tytułu ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia ustala, w drodze decyzji, wojewoda właściwy do wydania decyzji o wydaleniu.

2. Wojewoda, który wydał decyzję dotyczącą kosztów wydalenia, może ją zmienić, w przypadku gdy po jej wydaniu, koszty wydalenia uległy zmianie.

3. Decyzji, o której mowa w ust. 1 i 2, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 96b. 1. Należności z tytułu kosztów wydalenia cudzoziemca nieuiszczone w terminie podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.), z tym że w stosunku do środków pieniężnych cudzoziemca znajdujących się w depozycie jednostki organizacyjnej Straży Granicznej lub Policji organem egzekucyjnym jest ta jednostka organizacyjna Straży Granicznej lub Policji.

2. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte bez uprzedniego doręczenia upomnienia.

Art. 96c. 1. Do czasu uiszczenia należności z tytułu kosztów wydalenia cudzoziemca przez podmiot do tego obowiązany, koszty te pokrywa Skarb Państwa.

2. Jeżeli należności z tytułu kosztów wydalenia nie mogą być wyegzekwowane, pokrywa je Skarb Państwa.

3. Wpływy z uiszczonych należności z tytułu kosztów wydalenia cudzoziemca stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 97. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 88 ust. 1 pkt 1-3, cudzoziemiec może być zobowiązany do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie do 7 dni, gdy z okoliczności sprawy wynika, że dobrowolnie wykona ten obowiązek.

2. Decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

3. Decyzją, o której mowa w ust. 2, powoduje z mocy prawa unieważnienie wizy, cofnięcie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz zezwolenia na pracę.

Art. 98. 1. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydaje komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej.

2. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do wojewody właściwego ze względu na siedzibę organu, który wydał decyzję.

3. Organ, o którym mowa w ust. 1, odnotowuje wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w dokumencie podróży cudzoziemca oraz niezwłocznie informuje o jej wydaniu właściwego miejscowo wojewodę.

4. Organ, o którym mowa w ust. 1, pobiera od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, odciski linii papilarnych, jeżeli nie zostały one pobrane na podstawie art. 14 ust. 2, art. 93 ust. 1 lub art. 101 ust. 3.

5. Do pobierania odcisków linii papilarnych od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stosuje się przepis art. 14 ust. 3.

Art. 99. W przypadku gdy w stosunku do cudzoziemca zobowiązanego w drodze decyzji do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostanie wydana decyzja o wydaleniu:

- 1) organ, który wydał decyzję o wydaleniu, stwierdza wygaśnięcie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z dniem wydania decyzji o wydaleniu;
- 2) postępowanie odwoławcze od decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podlega umorzeniu.

Art. 99a. 1. Do cudzoziemców posiadających dostęp do rynku pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w aktach prawnych wydanych przez organy powołane na mocy Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963 r. (Dz. Urz. WE L 217 z 29.12.1964, str. 3687), oraz do członków ich rodzin nie stosuje się przepisów art. 88, 90, 91, 95 i art. 97-99. W zakresie uregulowanym w tych przepisach stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043).

2. Za członka rodziny cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1, uważa się jego:

- 1) małżonka;
- 2) zstępnego lub zstępnego jego małżonka, w wieku do 21 lat lub pozostającego na utrzymaniu cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1, lub jego małżonka;
- 3) wstępnego w linii prostej lub wstępnego jego małżonka, pozostającego na utrzymaniu cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1, lub jego małżonka.

Art. 100. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb postępowania organów w postępowaniu w sprawie wydalenia cudzoziemca, a w szczególności: wymogi, jakim powinien odpowiadać wniosek o wydanie decyzji o wydaleniu cudzoziemca oraz czynności, które powinny być podjęte w przypadku, gdy cudzoziemiec podlegający wydaleniu nie posiada dokumentu podróży, uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawności i prawidłowości postępowania;
- 2) sposób odnotowywania w dokumencie podróży wydania decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub decyzji o wydaleniu, zapewniający możliwość ustalenia podczas kontroli dokumentu podróży cudzoziemca, że takie decyzje zostały wydane.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób obliczania kosztów:

- 1) przejazdu cudzoziemca do granicy albo do granicy państwa, do którego cudzoziemiec się udaje lub zostaje doprowadzony, lub do portu lotniczego albo morskiego tego państwa;
- 2) związanych z doprowadzeniem cudzoziemca;
- 3) pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia;
- 4) pobrania odcisków linii papilarnych oraz wykonania fotografii zaliczanych do kosztów wydalenia.

3. Określając szczegółowy sposób obliczania kosztów, o którym mowa w ust. 2, należy uwzględnić rodzaj użytego do wydalenia cudzoziemca środka transportu, liczbę doprowadzających do granicy, długość trasy przejazdu, koszty wyżywienia i zakwaterowania, wartość użytych materiałów do pobrania odcisków linii papilarnych oraz koszty wykonania fotografii.

Rozdział 8a

Tranzyt cudzoziemca drogą powietrzną

Art. 100a. 1. Jeżeli doprowadzenie cudzoziemca do portu lotniczego państwa, do którego ma być wydalony, nie jest możliwe z uzasadnionych praktycznych powodów przy wykorzystaniu lotu bezpośredniego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Komendant Główny Straży Granicznej występuje z wnioskiem do centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o zezwolenie na przejazd cudzoziemca przez obszar portu lotniczego tego państwa, zwany dalej "tranzystem drogą powietrzną".

2. W przypadku gdy jest to niezbędne, wniosek o zezwolenie na tranzyt drogą powietrzną dotyczy także wszystkich osób, które są odpowiedzialne za cudzoziemca podczas tranzytu, w tym osób sprawujących nad nim opiekę medyczną i tłumaczy, zwanych dalej "eskortą".

3. Komendant Główny Straży Granicznej doręcza wniosek o zezwolenie na tranzyt drogą powietrzną centralnemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej co najmniej 48 godzin przed rozpoczęciem tranzytu.

4. W szczególnie pilnych przypadkach terminu, o którym mowa w ust. 3, nie stosuje się.

5. Do tranzytu drogą powietrzną można przystąpić po uzyskaniu zezwolenia centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, chyba że co innego wynika z dwustronnych lub wielostronnych porozumień lub umów.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o zezwolenie na tranzyt drogą powietrzną, uwzględniając postanowienia dyrektywy Rady 2003/110/UE z dnia 25 listopada 2003 r. w sprawie pomocy w przypadkach tranzytu do celów deportacji drogą powietrzną (Dz. Urz. UE L 321 z 6.12.2003).

Art. 100b. 1. Komendant Główny Straży Granicznej uzgadnia z centralnym organem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej zakres pomocy w transycie drogą powietrzną i sposób jego przeprowadzenia zapewniający zakończenie tranzytu w czasie nie dłuższym niż 24 godziny.

2. W przypadku gdy tranzyt drogą powietrzną nie może być zakończony w ciągu 24 godzin, Komendant Główny Straży Granicznej może uzgodnić z organem centralnym innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej jego przedłużenie, nie więcej jednak niż o 48 godzin.

Art. 100c. Cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 100a ust. 1, zezwala się niezwłocznie na ponowny wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy:

- 1) centralny organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej cofnął zezwolenie na tranzyt drogą powietrzną;
- 2) podczas tranzytu drogą powietrzną wjechał bez zezwolenia na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na którego obszarze znajduje się port lotniczy, przez który jest wykonywany tranzyt;
- 3) jego wydalenie do kraju przeznaczenia lub innego państwa tranzytu lub jego wejście na pokład statku powietrznego okazało się bezskuteczne;
- 4) wykonanie tranzytu jest niemożliwe z innego powodu.

Art. 100d. 1. Koszty związane z ponownym wjazdem cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ponosi Skarb Państwa.

2. Skarb Państwa zwraca koszty pomocy w tranzycie drogą powietrzną udzielonej przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej.

3. Koszty, o których mowa w ust. 1 i 2, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 100e. Jeżeli doprowadzenie cudzoziemca do portu lotniczego państwa, do którego ma być wydalony z terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, nie jest możliwe przy wykorzystaniu lotu bezpośredniego z terytorium tego państwa, Komendant Główny Straży Granicznej, na wniosek centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, udziela zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska.

Art. 100f. 1. Komendant Główny Straży Granicznej zawiadamia o udzieleniu lub odmowie udzielenia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w terminie 48 godzin od otrzymania wniosku.

2. W uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 1, może być przedłużony o kolejne 48 godzin.

Art. 100g. 1. Komendant Główny Straży Granicznej może odmówić udzielenia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną, w przypadku gdy:

- 1) cudzoziemiec jest oskarżony w Rzeczypospolitej Polskiej o popełnienie przestępstwa lub jest poszukiwany w celu wykonania wyroku;
- 2) tranzyt przez terytorium innych państw lub przyjęcie cudzoziemca przez państwo, do którego jest wydalany, nie są wykonalne;
- 3) wykonanie decyzji o wydaleniu wymaga zmiany lotniska na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) cudzoziemiec stanowi zagrożenie dla porządku i bezpieczeństwa publicznego, zdrowia publicznego lub interesu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) udzielenie pomocy w wykonaniu tranzytu jest niemożliwe.

2. Komendant Główny Straży Granicznej może cofnąć zezwolenie na tranzyt drogą powietrzną, jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1, wyjdą na jaw po jego udzieleniu.

3. Komendant Główny Straży Granicznej niezwłocznie zawiadamia centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej:

- 1) o odmowie udzielenia lub cofnięciu zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną;
- 2) o najbliższym terminie, w którym wykonanie tranzytu drogą powietrzną będzie możliwe - w przypadku odmowy udzielenia lub cofnięcia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną na podstawie ust. 1 pkt 5.

Art. 100h. 1. Komendant Główny Straży Granicznej, na wniosek centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, może udzielić pomocy w tranzycie drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska, polegającej w szczególności na:

- 1) przejęciu cudzoziemca na pokładzie statku powietrznego i konwojowaniu go w obszarze lotniska;
- 2) zapewnieniu cudzoziemcowi oraz jego eskortie:
 - a) niezbędnej opieki medycznej,

- b) wyżywienia;
- 3) odbiorze, przechowywaniu i przekazywaniu dokumentów podróży cudzoziemca;
- 4) powiadamianiu centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o miejscu i czasie odlotu cudzoziemca, jeżeli tranzyt odbywa się bez eskorty;
- 5) przekazywaniu centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej istotnych informacji dotyczących wykonania tranzytu;
- 6) zapewnieniu cudzoziemcowi zakwaterowania w czasie wykonywania tranzytu;
- 7) przeciwdziałaniu próbom uniemożliwienia wykonania tranzytu podejmowanym przez cudzoziemca.

2. Komendant Główny Straży Granicznej po zakończeniu tranzytu drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska, występuje do centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o pokrycie kosztów udzielonej pomocy.

Art. 100i. 1. Funkcjonariusze innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, należący do eskorty, podczas wykonywania tranzytu drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska:

- 1) są uprawnieni do stosowania wobec cudzoziemca środków przymusu bezpośredniego przez użycie siły fizycznej w postaci chwytów obezwładniających oraz podobnych technik obrony lub ataku w celu odparcia czynnej napaści lub kajdanek w celu zapobiegnięcia czynnej napaści;
- 2) mogą współdziałać z funkcjonariuszami Straży Granicznej, stosując środki przymusu bezpośredniego odpowiadające potrzebie wynikającej z istniejącej sytuacji i niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom, zgodnie z warunkami użycia środków przymusu bezpośredniego przez funkcjonariuszy Straży Granicznej, określonymi w ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, gdy wystąpi bezpośrednie i poważne zagrożenie podjęcia przez cudzoziemca ucieczki, okaleczenia siebie lub osób trzecich lub zniszczenia mienia.

2. Funkcjonariusze innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, należący do eskorty, podczas wykonywania tranzytu drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska posiadają upoważnienie do wykonywania tranzytu drogą powietrzną, noszą ubranie cywilne i nie mogą być uzbrojeni.

Art. 100j. Do spraw uregulowanych w niniejszym rozdziale nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego oraz o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Rozdział 9

Postępowanie w sprawie zatrzymania cudzoziemca, umieszczenia go w strzeżonym ośrodku lub zastosowania wobec niego aresztu w celu wydalenia

Art. 101. 1. Cudzoziemiec, wobec którego zachodzą okoliczności uzasadniające wydanie decyzji o wydaleniu albo który uchyla się od wykonania obowiązków określonych w decyzji o wydaleniu, może być zatrzymany na okres nie dłuższy niż 48 godzin.

2. Zatrzymanie cudzoziemca dokonuje Straż Graniczna lub Policja.

3. Organ, który zatrzymał cudzoziemca, powinien niezwłocznie pobrać odciski jego linii papilarnych oraz, w zależności od okoliczności:

- 1) wystąpić do sądu z wnioskiem o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub zastosowanie wobec niego aresztu w celu wydalenia;
- 2) wystąpić do wojewody z wnioskiem o wydanie decyzji o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE;
- 3) wystąpić do wojewody z wnioskiem o wydanie decyzji o wydaleniu cudzoziemca;
- 4) wykonać decyzję o wydaleniu, w szczególności przez doprowadzenie cudzoziemca do granicy albo do granicy państwa, do którego cudzoziemiec zostaje wydany, lub do portu lotniczego albo morskiego tego państwa.

3a. Zatrzymanego cudzoziemca zwalnia się:

- 1) jeżeli w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania nie został przekazany do dyspozycji sądu wraz z wnioskiem o umieszczenie w strzeżonym ośrodku albo o zastosowanie aresztu w celu wydalenia;
- 2) jeżeli w ciągu 24 godzin od chwili przekazania do dyspozycji sądu nie doręczono mu postanowienia o umieszczeniu w strzeżonym ośrodku albo o zastosowaniu aresztu w celu wydalenia;
- 3) na polecenie sądu;
- 4) jeżeli ustanie przyczyna zatrzymania.

3b. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do zatrzymania cudzoziemca stosuje się Kodeks postępowania karnego.

4. W przypadku zaistnienia przeszkody uniemożliwiającej doprowadzenie cudzoziemca do strzeżonego ośrodka albo aresztu w celu wydalenia lub przyjęcie go tam, cudzoziemiec może być umieszczony w wydzielonym pomieszczeniu Straży Granicznej lub Policji przeznaczonym dla osób zatrzymanych, do czasu usunięcia tej przeszkody.

5. Wobec cudzoziemca umieszczonego w pomieszczeniu, o którym mowa w ust. 4, stosuje się odpowiednio przepisy o pobycie w strzeżonym ośrodku albo areszcie w celu wydalenia.

6. Przepis art. 14 ust. 3 stosuje się do pobierania odcisków linii papilarnych cudzoziemca zatrzymanego na podstawie ust. 1.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór karty daktyloskopijnej, na której pobiera się odciski linii papilarnych od cudzoziemca na podstawie ust. 3, art. 14 ust. 2, art. 93 ust. 1 lub art. 98 ust. 4, uwzględniając przyczynę pobrania odcisków linii papilarnych.

Art. 101a. 1. Organ, który zatrzymał małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki, może wystąpić do sądu właściwego ze względu na miejsce zatrzymania małoletniego z wnioskiem o umieszczenie go w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

2. Koszty związane z umieszczeniem i pobytem małoletniego cudzoziemca w placówce opiekuńczo-wychowawczej są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej lub Komendanta Głównego Policji.

Art. 102. 1. Cudzoziemca umieszcza się w strzeżonym ośrodku, jeżeli:

- 1) jest to niezbędne do sprawnego przeprowadzenia postępowania w sprawie o wydalenie lub o cofnięcie zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE;
- 2) zachodzi uzasadniona obawa, że będzie się uchylał od wykonania decyzji o wydaleniu lub decyzji o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE;
- 3) przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę niezgodnie z przepisami, jeżeli nie został niezwłocznie doprowadzony do granicy.

2. Areszt w celu wydalenia stosuje się wobec cudzoziemca, jeżeli zachodzi którakolwiek z okoliczności, o których mowa w ust. 1, oraz istnieje obawa, że cudzoziemiec nie podporządkuje się zasadom pobytu obowiązującym w strzeżonym ośrodku.

Art. 103. Postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu w celu wydalenia nie wydaje się, jeżeli mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia.

Art. 104. 1. Umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub zastosowanie wobec niego aresztu w celu wydalenia następuje na mocy postanowienia sądu.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje, na wniosek wojewody, organu Straży Granicznej lub Policji, sąd rejonowy właściwy ze względu na siedzibę organu składającego wniosek.

3. Wniosek o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo o zastosowanie wobec niego aresztu w celu wydalenia powinien zawierać:

- 1) imię (imiona), nazwisko, płeć oraz imiona rodziców;
- 2) datę, miejsce i kraj urodzenia;
- 3) obywatelstwo;
- 4) dotychczasowe miejsce zamieszkania;
- 5) podstawę prawną wniosku;
- 6) wskazanie strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia, w którym cudzoziemiec powinien być umieszczony;
- 7) wskazanie okresu, na jaki umieszcza się cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub stosuje areszt w celu wydalenia;
- 8) uzasadnienie.

4. Postępowanie w sprawie umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo zastosowania wobec niego aresztu w celu wydalenia prowadzi się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego, z tym że funkcje oskarżyciela publicznego może pełnić przedstawiciel wojewody, funkcjonariusz Straży Granicznej albo Policji.

5. Sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia, w którym umieszczono cudzoziemca, sprawuje nadzór nad wykonaniem postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub postanowienia o zastosowaniu wobec niego aresztu w celu wydalenia.

Art. 105. 1. Sąd, wydając postanowienie o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub zastosowaniu wobec niego aresztu w celu wydalenia, podejmuje niezbędne czynności w celu ochrony mienia cudzoziemca oraz zawiadamia o wydanym postanowieniu:

- 1) właściwe przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny - za zgodą cudzoziemca, którego postanowienie dotyczy;
- 2) sąd opiekuńczy, jeżeli zachodzi potrzeba ustanowienia opieki nad małoletnimi pozostającymi pod jego opieką;
- 3) organ opieki społecznej, jeżeli zachodzi potrzeba otoczenia opieką osoby niedołążnej lub chorej, którą cudzoziemiec się opiekował;
- 4) osobę wskazaną przez cudzoziemca.

2. O podjętych czynnościach i wydanych zarządzeniach oraz o przysługujących cudzoziemcowi prawach w postępowaniu przed sądem sąd powiadamia cudzoziemca w języku dla niego zrozumiałym.

Art. 106. 1. Sąd, wydając postanowienie o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu w celu wydalenia, oznacza okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie w celu wydalenia, nie dłuższy jednak niż 90 dni.

2. Okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia może być przedłużony na czas określony, niezbędny do wykonania decyzji o wydaleniu, która nie została wykonana z winy cudzoziemca. Okres pobytu w strzeżonym ośrodku oraz w areszcie w celu wydalenia nie może przekroczyć roku.

3. Sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia, w którym umieszczono cudzoziemca, wydaje postanowienie o przedłużeniu okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia na wniosek organu zobowiązanego do doprowadzenia cudzoziemca do granicy albo do granicy państwa, do którego zostaje wydalony, lub do portu lotniczego albo morskiego tego państwa.

4. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 3, przysługuje zażalenie do właściwego sądu okręgowego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd rozpatruje zażalenie niezwłocznie.

Art. 107. 1. Postanowienie o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia wydaje się w przypadku:

- 1) ustania przyczyn uzasadniających stosowanie tych środków;
- 2) stwierdzenia, że zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 103;
- 3) stwierdzenia innych okoliczności niż określone w art. 103, uniemożliwiających stosowanie tych środków;
- 4) uchylecia lub stwierdzenia nieważności decyzji o wydaleniu cudzoziemca z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) nadania cudzoziemcowi statusu uchodźcy lub udzielenia azylu;
- 6) udzielenia cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany;
- 7) zastosowania wobec cudzoziemca tymczasowego aresztowania albo innego środka prawnego skutkującego pozbawieniem wolności.

2. Postanowienie o zwolnieniu w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1-3 i 7, wydaje, na wniosek cudzoziemca lub organu, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt w celu wydalenia, sąd rejonowy właściwy ze względu na siedzibę tego organu.

3. Postanowienie o zwolnieniu w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4-6, wydaje organ, który wydał decyzję ostateczną.

4. Cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku albo w areszcie w celu wydalenia zwalnia się w przypadku:

- 1) upływu okresu pobytu określonego w postanowieniu, o którym mowa w art. 106 ust. 1 i 2;
- 2) wydania postanowienia o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka albo z aresztu w celu wydalenia;
- 3) wykonania decyzji o wydaleniu.

5. O zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu w celu wydalenia organ, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt w celu wydalenia, niezwłocznie informuje sąd, który

wydał postanowienie o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo o zastosowaniu wobec niego aresztu w celu wydalenia.

Art. 108. 1. Cudzoziemcowi przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w przypadku niewątpliwie niesłusznego: umieszczenia w strzeżonym ośrodku lub zastosowania wobec niego aresztu w celu wydalenia.

2. Sprawy, o których mowa w ust. 1, prowadzi się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego, dotyczących odszkodowania za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie.

Art. 109. 1. Strzeżone ośrodki są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych tworzy i likwiduje, w drodze rozporządzenia, strzeżone ośrodki, określając organ Straży Granicznej albo Policji, któremu ośrodek ma podlegać, mając na względzie istniejące potrzeby w tym zakresie.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych wyznacza, w drodze zarządzenia, pomieszczenia, w których jest wykonywany areszt w celu wydalenia, uwzględniając w szczególności potrzebę racjonalnego wykorzystania tych pomieszczeń.

Rozdział 10

Pobyt cudzoziemców w strzeżonym ośrodku lub w areszcie w celu wydalenia

Art. 110. Pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca zatrzymanego, umieszczonego w strzeżonym ośrodku, w areszcie w celu wydalenia, w stosunku do którego został zastosowany środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju lub pozbawionego wolności wskutek wykonania orzeczeń wydanych na podstawie ustaw, uznaje się za legalny.

Art. 111. 1. Przyjęcie cudzoziemca do strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia następuje na podstawie postanowienia sądu o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec cudzoziemca aresztu w celu wydalenia.

2. Cudzoziemiec jest obowiązany przy przyjęciu do strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia podać dane osobowe oraz informacje o miejscu zameldowania lub przebywania w kraju pochodzenia, a także o stanie zdrowia.

3. Cudzoziemiec jest obowiązany przekazać do depozytu strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia:

- 1) dokumenty tożsamości, pieniądze i przedmioty wartościowe;
- 2) urządzenia techniczne służące do rejestrowania i odtwarzania informacji;
- 3) sprzęt audiowizualny, komputerowy oraz inne przedmioty, jeżeli kierownik ośrodka albo organ Straży Granicznej lub Policji, któremu ośrodek lub areszt podlega, nie zezwoli na ich posiadanie w pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej;
- 4) przedmioty, które mogą stanowić zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa w ośrodku lub areszcie.

4. Cudzoziemiec przy przyjęciu do aresztu w celu wydalenia jest obowiązany przekazać do depozytu także przedmioty, których wymiary lub ilość naruszają porządek pobytu w areszcie.

Art. 112. Cudzoziemca przyjmowanego do strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia należy pouczyć, w zrozumiałym dla niego języku, o przysługujących mu prawach i obowiązkach oraz zapoznać go z przepisami regulującymi pobyt w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia.

Art. 113. 1. Cudzoziemca przyjętego do strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia poddaje się niezwłocznie badaniu lekarskiemu oraz w miarę potrzeby zabiegom sanitarnym.

2. Lekarz przeprowadzający badanie, o którym mowa w ust. 1, oraz sprawujący opiekę medyczną nad cudzoziemcami w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji medycznej według odrębnych przepisów.

3. Koszty badań, o których mowa w ust. 1, są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 114. 1. Cudzoziemca przyjętego do strzeżonego ośrodka umieszcza się w pokoju dla cudzoziemców, a cudzoziemca przyjętego do aresztu - w celi mieszkalnej.

2. Powierzchnia pokoju dla cudzoziemców lub celi mieszkalnej nie może być mniejsza niż:
- 1) 3 m² - na jednego mężczyznę;
 - 2) 4 m² - na jedną kobietę lub małoletniego.

3. Pokój dla cudzoziemców i celę mieszkalną wyposaża się w sprzęt zapewniający cudzoziemcowi osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania.

Art. 115. 1. Cudzoziemców odmiennej płci umieszcza się oddzielnie.

2. Cudzoziemcowi umieszczonemu w strzeżonym ośrodku wraz z małoletnim pozostającym pod jego opieką zapewnia się, w miarę możliwości, wspólny pokój dla cudzoziemców.

3. Małoletniego przebywającego w strzeżonym ośrodku bez opiekuna umieszcza się w wydrebnionej części ośrodka w sposób uniemożliwiający kontakt z osobami dorosłymi umieszczonymi w ośrodku.

4. Cudzoziemców, którzy zadeklarują, że są osobami sobie najbliższymi, umieszcza się, na ich pisemny wniosek, w miarę możliwości, w jednym pokoju dla cudzoziemców.

Art. 116. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie w celu wydalenia korzysta z własnej odzieży, bielizny i obuwia.

2. Jeżeli przedmioty, o których mowa w ust. 1, nie nadają się do użytku lub jeżeli ich używanie jest niedopuszczalne ze względów higienicznych, cudzoziemiec może otrzymać odpłatnie odzież, bieliznę i obuwie - dostosowane do pory roku. W przypadku gdy cudzoziemiec nie może dokonać ich zakupu - dostarczenie tych przedmiotów powinno nastąpić nieodpłatnie.

3. Cudzoziemiec otrzymuje nieodpłatnie środki czystości niezbędne do utrzymania higieny osobistej.

Art. 117. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie w celu wydalenia ma prawo do:

- 1) kontaktowania się z polskimi organami państwowymi, a także z przedstawicielstwem dyplomatycznym lub urzędem konsularnym państwa obcego, w sprawach osobistych i urzędowych;
- 2) kontaktowania się z organizacjami pozarządowymi lub międzynarodowymi zajmującymi się udzielaniem pomocy, zwłaszcza prawnej, cudzoziemcom;
- 3) rozporządzania przekazanymi do depozytu przedmiotami, o których mowa w art. 111 ust. 3 pkt 2 i 3 oraz ust. 4, jeżeli przedmioty te nie zostały zabezpieczone w trybie przepisów o egzekucji administracyjnej;
- 4) korzystania z opieki lekarskiej i umieszczenia w zakładzie opieki zdrowotnej, jeżeli stan jego zdrowia wymaga;
- 5) niezakłóconego snu w godzinach 22⁰⁰-6⁰⁰, a w dni świąteczne do godziny 7⁰⁰ oraz w innym czasie, jeśli nie jest to sprzeczne z porządkiem pobytu w ośrodku lub areszcie;
- 6) korzystania z urządzeń sanitarnych i środków czystości niezbędnych do utrzymania higieny osobistej;
- 7) posiadania przedmiotów kultu religijnego, wykonywania praktyk religijnych i korzystania z usług religijnych oraz słuchania lub oglądania w pomieszczeniach mieszkalnych lub w miejscu przebywania nabożeństw transmitowanych przez środki masowego przekazu, w sposób niezakłócający ustalonego porządku pobytu w ośrodku lub w areszcie;
- 8) korzystania z prasy, zakupu prasy z własnych środków finansowych i posiadania jej w pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej;
- 9) zakupu z własnych środków finansowych artykułów żywnościowych i przedmiotów osobistego użytku, służących do utrzymania higieny osobistej, oraz posiadania ich w pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej; posiadanie tych przedmiotów w celi mieszkalnej jest możliwe, jeżeli one same lub ich opakowania nie stanowią zagrożenia dla porządku lub bezpieczeństwa w areszcie;
- 10) zakupu z własnych środków finansowych materiałów piśmiennych, książek, gier świetlicowych i posiadania ich w pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej;
- 11) otrzymywania paczek z odzieżą, obuwem i innymi przedmiotami osobistego użytku oraz ze środkami opatrunkowymi i higienicznymi, a także z lekami, które mogą być przekazane za zgodą lekarza, po sprawdzeniu ich zawartości w obecności cudzoziemca;

- 12) prowadzenia korespondencji oraz korzystania ze środków łączności na własny koszt; w sytuacjach losowych cudzoziemcowi można zezwolić na korzystanie ze środków łączności lub wysyłanie korespondencji na koszt ośrodka lub aresztu;
- 13) składania próśb, skarg i wniosków do:
 - a) kierownika ośrodka albo organu Straży Granicznej lub organu Policji, któremu ośrodek podlega,
 - b) funkcjonariusza odpowiadającego za funkcjonowanie aresztu albo organu Straży Granicznej lub organu Policji, któremu areszt podlega;
- 14) widzeń z osobami bliskimi w specjalnie do tego przeznaczonych pomieszczeniach, za zgodą organu Straży Granicznej lub organu Policji, któremu ośrodek lub areszt podlega, lub osoby przez ten organ upoważnionej.

2. Cudzoziemiec może korzystać z innych uprawnień niż określone w ust. 1, za zezwoleniem organu Straży Granicznej lub organu Policji, któremu strzeżony ośrodek lub areszt w celu wydalenia podlega, lub osoby przez ten organ upoważnionej.

3. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku, poza uprawnieniami, o których mowa w ust. 1, ma ponadto prawo do:

- 1) zakupu z własnych środków finansowych wyrobów tytoniowych i posiadania ich w pokoju dla cudzoziemców;
- 2) poruszania się po terenie ośrodka w czasie i miejscu wyznaczonych przez kierownika ośrodka;
- 3) korzystania z biblioteki;
- 4) użytkowania sprzętu rekreacyjno-sportowego w czasie i miejscu określonych przez kierownika ośrodka.

4. Cudzoziemiec przebywający w areszcie w celu wydalenia poza uprawnieniami, o których mowa w ust. 1, ma ponadto prawo do:

- 1) odbywania codziennie jednogodzinnego spaceru na wolnym powietrzu, chyba że co innego wynika z zaleceń lekarza;
- 2) kontaktowania się z innymi cudzoziemcami przebywającymi w areszcie, za zezwoleniem funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie, w określonym miejscu i czasie;
- 3) użytkowania gier świetlicowych, bez uprawiania gier hazardowych, w czasie i miejscu określonych przez funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie;
- 4) zakupu z własnych środków finansowych wyrobów tytoniowych i palenia tytoniu, za zezwoleniem funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie, w miejscu do tego wyznaczonym.

5. Kierownik strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusz odpowiadający za funkcjonowanie aresztu w celu wydalenia albo organ Straży Granicznej lub organ Policji, któremu ośrodek lub areszt podlega, może zezwolić cudzoziemcowi na posiadanie w pokoju dla cudzoziemców lub celi mieszkalnej sprzętu audiowizualnego, komputerowego oraz innych przedmiotów, w tym podnoszących estetykę pomieszczenia lub będących wyrazem kulturalnych zainteresowań cudzoziemca.

Art. 118. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie w celu wydalenia otrzymuje świadczenia zdrowotne, leki, artykuły sanitarne oraz posiłki i napoje. Świadczenia zdrowotne, leki i artykuły sanitarne cudzoziemiec otrzymuje na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.), stosowanych wobec osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki otrzymywania posiłków i napojów przez cudzoziemców umieszczonych w strzeżonym ośrodku lub przebywających w areszcie w celu wydalenia oraz wartość dziennej normy wyżywienia, uwzględniając w szczególności wiek, stan zdrowia oraz wymogi religijne i kulturowe żywienia cudzoziemców.

Art. 119. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie w celu wydalenia jest obowiązany:

- 1) przestrzegać regulaminu pobytu w ośrodku lub areszcie;
- 2) wykonywać polecenia administracji ośrodka lub funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie;
- 3) przestrzegać ciszy nocnej w godzinach 22⁰⁰-6⁰⁰, a w dni świąteczne do godziny 7⁰⁰;
- 4) przestrzegać zasad współżycia społecznego;
- 5) dbać o higienę osobistą i czystość pomieszczeń;
- 6) korzystać z wyposażenia ośrodka lub aresztu w należyty sposób;
- 7) w przypadku wystąpienia objawów choroby niezwłocznie powiadomić o tym administrację ośrodka lub funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie; funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie należy niezwłocznie powiadomić także o samookaleczeniu lub innym groźnym w skutkach zdarzeniu.

Art. 120. Cudzoziemcowi umieszczonemu w strzeżonym ośrodku zabrania się:

- 1) samowolnego oddalania się poza teren ośrodka lub przebywania w miejscach, do których administracja ośrodka wydała zakaz wstępu;
- 2) zakłócania spokoju i porządku pobytu w ośrodku;
- 3) posiadania, poza depozytem, urządzeń technicznych służących do rejestrowania i odtwarzania informacji, a także przedmiotów, które mogą stanowić zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa w ośrodku;
- 4) posiadania w pokojach dla cudzoziemców przedmiotów, których wymiary lub ilość naruszają porządek pobytu w ośrodku;
- 5) spożywania alkoholu oraz przyjmowania środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- 6) palenia wyrobów tytoniowych poza miejscami do tego wyznaczonymi;
- 7) odmawiania przyjmowania posiłków dostarczanych przez administrację ośrodka, powodowania u siebie uszkodzeń ciała lub rozstroju zdrowia, jak również nakłaniania lub pomagania w dokonywaniu takich czynów - w celu wymuszenia określonej decyzji lub postępowania;
- 8) porozumiewania się z osobami postronnymi oraz cudzoziemcami umieszczonymi w innych pokojach dla cudzoziemców, jeżeli naruszałoby to porządek w ośrodku;
- 9) dokonywania samowolnej zmiany pokoju dla cudzoziemców i miejsca wyznaczonego do spania;
- 10) urządzania gier hazardowych i uczestniczenia w nich.

Art. 121. 1. W areszcie w celu wydalenia może przebywać kobieta do siódmego miesiąca ciąży.

2. Organ Straży Granicznej lub organ Policji, któremu podlega areszt w celu wydalenia, jest obowiązany odpowiednio wcześniej, przed upływem szóstego miesiąca ciąży kobiety przebywającej w areszcie, wystąpić do sądu z wnioskiem o umieszczenie jej w strzeżonym ośrodku.

Art. 122. 1. Cudzoziemcowi zwalnianemu ze strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia wydaje się przekazane przez niego do depozytu pieniądze i przedmioty.

2. Jeżeli przystępuje się do wykonania decyzji o wydaleniu cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku lub przebywającego w areszcie w celu wydalenia, dokumenty tożsamości i przedmioty, o których mowa w art. 111 ust. 3 pkt 2 i 4, pobiera z depozytu dowódca konwoju i zwraca je cudzoziemcowi w placówce Straży Granicznej, w której następuje wydalenie z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, albo na granicy państwa lub w porcie lotniczym albo morskim państwa, do którego następuje wydalenie.

3. Na wniosek cudzoziemca zwalnianego ze strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia, przedmioty przekazane przez niego do depozytu mogą być wydane osobie upoważnionej przez niego na piśmie lub określonej przez niego instytucji, lub organizacji. Koszty wydania przedmiotów z depozytu ponosi cudzoziemiec.

Art. 123. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki, jakim powinny odpowiadać strzeżone ośrodki i areszty w celu wydalenia oraz regulamin organizacyjno-porządkowy pobytu cudzoziemców w strzeżonym ośrodku i areszcie w celu wydalenia, uwzględniając w szczególności warunki rozmieszczania w pokojach dla cudzoziemców i celach mieszkalnych, a także porządek wewnętrzny ośrodka i aresztu.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może określić, w drodze rozporządzenia, sposoby ochrony strzeżonych ośrodków i aresztów w celu wydalenia, mając na względzie strukturę organizacyjną Straży Granicznej i Policji, obowiązki funkcjonariuszy Straży Granicznej i Policji zatrudnionych w strzeżonych ośrodkach lub aresztach w celu wydalenia, a także warunki wstępu na teren ośrodków i aresztów osób niebędących funkcjonariuszami Straży Granicznej lub Policji albo ich pracownikami.

Rozdział 11

Rejestry, ewidencja i wykaz w sprawach cudzoziemców

Art. 124. W sprawach z zakresu wjazdu, pobytu i wyjazdu cudzoziemców z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prowadzi się w systemie informatycznym:

- 1) rejestry spraw dotyczących:

- a) wiz,
 - b) zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony,
 - c) zezwoleń na osiedlenie się,
 - d) wydania polskich dokumentów tożsamości cudzoziemca,
 - e) wydania tymczasowych polskich dokumentów podróży dla cudzoziemca,
 - f) zobowiązania do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - g) wydalenia z Rzeczypospolitej Polskiej,
 - h) osób, którym udzielono zezwolenia na wjazd i pobyt na podstawie art. 144 ust. 1,
 - i) osób zatrzymanych w strefie nadgranicznej i doprowadzonych do granicy,
 - j) zezwoleń na pobyt rezydenta długoterminowego WE,
 - k) cudzoziemców, od których pobiera się odciski linii papilarnych na podstawie art. 14 ust. 2, art. 93 ust. 1, art. 98 ust. 4 i art. 101 ust. 3,
 - l) wydania polskich dokumentów podróży dla cudzoziemca,
 - m) odmowy wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) rejestr odcisków linii papilarnych, pobranych od cudzoziemców na podstawie art. 14 ust. 2, art. 93 ust. 1, art. 98 ust. 4 i art. 101 ust. 3;
 - 3) ewidencję zaproszeń;
 - 4) wykaz cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, zwany dalej "wykazem".

Art. 125. 1. Rejestry, o których mowa w art. 124:

- 1) w pkt 1 w lit. a, prowadzą komendant placówki Straży Granicznej, wojewoda, konsul i Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, każdy w zakresie swojej właściwości;
 - 2) w pkt 1 w lit. b-d, g, j, l, prowadzi wojewoda;
 - 3) w pkt 1 w lit. e, prowadzą wojewoda, konsul i komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej, każdy w zakresie swojej właściwości;
 - 4) w pkt 1 w lit. f i k, prowadzą komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji, komendant oddziału Straży Granicznej i komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej, każdy w zakresie swojej właściwości;
 - 5) w pkt 1 w lit. h, prowadzi Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców;
 - 6) w pkt 1 w lit. i, prowadzi komendant oddziału Straży Granicznej;
 - 6a) w pkt 1 lit. m, prowadzi komendant placówki Straży Granicznej;
 - 7) w pkt 2, prowadzi Komendant Główny Policji.
2. Ewidencję, o której mowa w art. 124 pkt 3, prowadzi wojewoda.
 3. Wykaz prowadzi Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Art. 126. 1. W rejestrach, o których mowa w art. 124 pkt 1:

- 1) w lit. a-c, j, m, przechowuje się informacje o wnioskach, wydanych postanowieniach, decyzjach administracyjnych i wyrokach sądu, a ponadto dane, o których mowa w art. 12:
 - a) w lit. a, dotyczące cudzoziemców objętych postępowaniami w sprawie wydania i przedłużenia wizy oraz unieważnienia wizy,
 - b) w lit. b, dotyczące cudzoziemców objętych postępowaniami o wydanie i cofnięcie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz datę wydania, numer, serię oraz termin upływu ważności karty pobytu,
 - c) w lit. c, dotyczące cudzoziemców objętych postępowaniami o wydanie i cofnięcie zezwolenia na osiedlenie się oraz datę wydania, numer, serię oraz termin upływu ważności karty pobytu,
 - d) w lit. j, dotyczące cudzoziemców objętych postępowaniami o wydanie i cofnięcie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE oraz datę wydania, numer, serię oraz termin upływu ważności karty pobytu,
 - e) w lit. m, dotyczące cudzoziemców objętych postępowaniami w sprawie wydania decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) w lit. d, e, l, przechowuje się imię (imiona) i nazwisko, datę i miejsce urodzenia oraz obywatelstwo cudzoziemca, datę wydania, numer, serię oraz termin upływu ważności polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, a także informacje o wnioskach o wydanie i wymianę oraz decyzjach o odmowie wydania tych dokumentów;

- 3) w lit. f, przechowuje się dane cudzoziemców zobowiązanych do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz informacje o decyzjach w sprawie zobowiązania do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) w lit. g, przechowuje się dane cudzoziemców wydalonych z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz informacje o decyzjach w sprawie wydalenia z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o dacie opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) w lit. h, przechowuje się dane osób, którym udzielono zezwolenia na wjazd i pobyt na podstawie art. 144 ust. 1;
- 6) w lit. i, przechowuje się dane osób zatrzymanych w strefie nadgranicznej i doprowadzonych do granicy;
- 7) w lit. k, przechowuje się imię (imiona) i nazwisko, datę i miejsce urodzenia oraz obywatelstwo cudzoziemca, od którego pobrano odciski linii papilarnych, podstawę prawną pobrania odcisków linii papilarnych, stopień oraz imię i nazwisko osoby pobierającej odciski linii papilarnych.

2. W rejestrze odcisków linii papilarnych, pobranych od cudzoziemca na podstawie art. 14 ust. 2, art. 93 ust. 1, art. 98 ust. 4 i art. 101 ust. 3, umieszcza się podstawę prawną pobrania odcisków linii papilarnych, datę pobrania odcisków i informacje o kartach daktyloskopijnych lub o pobraniu odcisków za pomocą urządzenia do elektronicznego pobierania odcisków oraz następujące dane cudzoziemca:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) obywatelstwo.

3. W ewidencji zaproszeń przechowuje się dane zapraszającego i cudzoziemca, o których mowa w art. 16 ust. 2.

Art. 127. Organy, które pobierają odciski linii papilarnych cudzoziemca, są obowiązane do przekazywania Komendantowi Głównemu Policji danych, o których mowa w art. 126 ust. 2, oraz odcisków linii papilarnych pobranych za pomocą kart daktyloskopijnych lub urządzenia do elektronicznego pobierania odcisków.

Art. 128. 1. W wykazie przechowuje się dane cudzoziemca, wobec którego zachodzi którakolwiek z następujących okoliczności:

- 1) została wydana ostateczna decyzja o wydaleniu, decyzja o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się z przyczyny, o której mowa w art. 68 ust. 1 pkt 1-3, decyzja o cofnięciu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE z przyczyny, o której mowa w art. 69 ust. 1 pkt 2, lub decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy, zawierająca nakaz opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o której mowa w art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) została wydana ostateczna decyzja o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zawierająca termin opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej decyzja o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub o odmowie wydania zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;

3) cudzoziemiec został skazany prawomocnym wyrokiem:

- a) *w Rzeczypospolitej Polskiej za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe na karę grzywny lub karę pozbawienia wolności poniżej jednego roku,*
 - b) *w innym państwie niż państwo obszaru Schengen za przestępstwo stanowiące zbrodnię pospolitą również w rozumieniu prawa polskiego,*
 - c) *w państwie obszaru Schengen za przestępstwo na karę pozbawienia wolności powyżej jednego roku;*
- 4) cudzoziemiec nie wywiązuje się z zobowiązań podatkowych wobec Skarbu Państwa;
 - 5) wjazd lub pobyt cudzoziemca są niepożądane ze względu na zobowiązania wynikające z postanowień ratyfikowanych umów międzynarodowych obowiązujących Rzeczpospolitą Polską;
 - 6) wjazd lub pobyt cudzoziemca są niepożądane ze względu na zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego albo mogłyby naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej.

1a. W wykazie nie zamieszcza się danych cudzoziemca:

- 1) małżonka obywatela polskiego oraz przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małżonka cudzoziemca posiadającego zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE, chyba że jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego;

- 2) posiadającego zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE.

1b. Jeżeli decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, nadano rygor natychmiastowej wykonalności, dane cudzoziemca można umieścić w wykazie na jej podstawie, nawet jeśli decyzja nie jest ostateczna.

2. W wykazie umieszcza się podstawę prawną i faktyczną wpisu oraz następujące dane cudzoziemca:

- 1) imię (imiona) i nazwisko (także inne nazwiska w przypadku używania);
- 2) nazwisko rodowe;
- 3) imiona rodziców;
- 4) datę i miejsce urodzenia;
- 5) płeć;
- 6) obywatelstwo;
- 7) miejsce zamieszkania.

3. Dane cudzoziemca umieszcza się w wykazie na okres:

- 1) roku od dnia dobrowolnego wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zawierającej nakaz wyjazdu w określonym terminie, decyzji o odmowie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub decyzji o cofnięciu tego zezwolenia;
- 2) 3 lat od dnia dobrowolnego wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji o odmowie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub decyzji o cofnięciu tego zezwolenia, zawierających nakaz wyjazdu w określonym terminie, jeżeli przyczyną wydania nakazu wyjazdu było zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 3) 3 lat od dnia wykonania decyzji o wydaleniu, decyzji o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się, decyzji o cofnięciu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy;
- 4) 5 lat od dnia wykonania decyzji o wydaleniu, decyzji o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się, decyzji o cofnięciu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, w przypadku pokrycia kosztów wydalenia w całości lub części przez Skarb Państwa;
- 5) 5 lat od dnia zakończenia wykonania kary pozbawienia wolności odbywanej na podstawie wyroków, o których mowa w ust. 1 pkt 3, jeżeli cudzoziemiec został skazany na karę co najmniej 3 lat pozbawienia wolności;
- 5a) 3 lat od dnia zakończenia wykonania kary pozbawienia wolności odbywanej na podstawie wyroków, o których mowa w ust. 1 pkt 3, jeżeli cudzoziemiec został skazany na karę pozbawienia wolności poniżej 3 lat;
- 5b) 3 lat od dnia uprawomocnienia się wyroku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, jeżeli orzeczono wobec cudzoziemca karę grzywny; jeżeli kara grzywny jest jedyną karą, jaką orzeczono wobec cudzoziemca i zostanie zapłacona, dane cudzoziemca wykreśla się z wykazu;
- 5c) warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności od dnia uprawomocnienia się wyroku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, jeżeli wobec cudzoziemca orzeczono karę pozbawienia wolności wraz z warunkowym zawieszeniem jej wykonania;
- 6) roku od dnia uregulowania zobowiązań podatkowych wobec Skarbu Państwa lub od daty, w której zobowiązania te uległy przedawnieniu;
- 7) wynikający z umów międzynarodowych obowiązujących Rzeczpospolitą Polską, o których mowa w ust. 1 pkt 5;
- 8) do 3 lat w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, z możliwością przedłużenia na kolejne okresy nieprzekraczające 3 lat.

3a. W przypadku braku informacji o wykonaniu decyzji, o której mowa w ust. 3 pkt 1-4, początkiem okresu, na który zamieszcza się w wykazie dane cudzoziemca, jest ostatni dzień terminu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a jeżeli w decyzji nie określono tego terminu – data wydania decyzji.

4. Dane cudzoziemca wykreśla się z wykazu po upływie okresów, o których mowa w ust. 3.

Art. 129. 1. Wpisu do wykazu, przedłużenia obowiązywania wpisu oraz wykreślenia tego wpisu dokonuje Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców z urzędu lub na wniosek:

- 1) Ministra Obrony Narodowej;
- 2) ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- 2a) ministra właściwego do spraw zagranicznych;
- 3) Komendanta Głównego Policji;
- 4) Komendanta Głównego Straży Granicznej;
- 5) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 6) Szefa Agencji Wywiadu;
- 7) Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu;
- 8) wojewody;
- 9) konsula.

2. Jeżeli Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców nie uwzględni wniosku organu, o którym mowa w ust. 1, organ ten może zwrócić się z wnioskiem o rozstrzygnięcie sprawy do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych może uwzględnić wniosek organu i Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców dokonanie wpisu do wykazu, przedłużenie go lub wykreślenie.

Art. 130. 1. Organy administracji rządowej, które posiadają informacje o okolicznościach uzasadniających wpisanie danych cudzoziemca, o których mowa w art. 128 ust. 1, do wykazu, są obowiązane do przekazania ich Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

2. Organ, który wydał decyzję o wydaleniu, o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także inną decyzję, w której określił termin opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązany do przekazania Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców odpisu tej decyzji, gdy stanie się ostateczna.

3. Sąd, który skazał cudzoziemca za przestępstwo, o którym mowa w art. 128 ust. 1 pkt 3 lit. a, jest obowiązany do przekazania Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców odpisu prawomocnego wyroku.

4. Sąd, który skazał cudzoziemca za przestępstwo, o którym mowa w art. 128 ust. 1 pkt 3 lit. a, z zastosowaniem warunkowego zawieszenia wykonania kary jest obowiązany do przekazania Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców odpisu orzeczenia, na mocy którego zarządzone wykonanie kary, której wykonanie zostało warunkowo zawieszona.

Art. 131. 1. Cudzoziemiec może złożyć wniosek o:

- 1) udzielenie informacji o wpisaniu jego danych osobowych do wykazu lub do Systemu Informacyjnego Schengen;**
- 2) sprostowanie jego danych osobowych zawartych w wykazie lub w Systemie Informacyjnym Schengen, jeżeli stwierdzi, że nie są prawdziwe;**
- 3) wykreślenie jego danych osobowych zawartych w wykazie lub w Systemie Informacyjnym Schengen, jeżeli zostały tam umieszczone w wyniku błędu.**

1a. Wniosek w sprawie danych zawartych w Systemie Informacyjnym Schengen może dotyczyć tylko danych wpisanych przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców do celów odmowy wjazdu.

2. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców jest obowiązany do rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, i udzielenia odpowiedzi w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.

3. W postępowaniu wszczętym wskutek złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców udziela cudzoziemcowi tylko informacji o wpisaniu jego danych osobowych do wykazu lub do Systemu Informacyjnego Schengen.

4. Do postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1-3, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego o zaświadczeniach.

Art. 131a. 1. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców umożliwia cudzoziemcowi, którego dane zostały umieszczone w wykazie, na jego wniosek, przeglądanie dokumentów dotyczących wpisu do

wykazu w zakresie: jego danych osobowych, terminu obowiązywania wpisu, podstawy prawnej wpisu, a w przypadkach, o których mowa w art. 128 ust. 1 pkt 1 i 2, dotyczących także podstawy faktycznej wpisu. Przepisu art. 73 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

2. Przepis ust. 1 stosuje się także do przeglądania dokumentów dotyczących wpisu danych cudzoziemca do Systemu Informacyjnego Schengen dokonanego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców do celów odmowy wjazdu.

Art. 132. 1. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców tworzy oraz prowadzi w systemie teleinformatycznym krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców o nazwie "System Pobyt".

2. System Pobyt składa się z:

- 1) rejestrów, o których mowa w art. 124 pkt 1 lit. a-h, j, l, m, z wyjątkiem rejestrów prowadzonych przez konsula;
- 2) ewidencji, o której mowa w art. 124 pkt 3;
- 3) wykazu, o którym mowa w art. 124 pkt 4;
- 4) rejestru spraw o nadanie statusu uchodźcy oraz o udzielenie pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o nadanie statusu uchodźcy;
- 5) rejestru spraw o wydalenie osób posiadających status uchodźcy;
- 6) rejestru spraw o udzielenie azylu;
- 7) rejestru spraw o udzielenie zgody na pobyt tolerowany;
- 8) rejestru spraw o udzielenie ochrony czasowej;
- 9) rejestru pobytu obywatela Unii Europejskiej;
- 10) rejestru kart pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej;
- 11) rejestru dokumentów potwierdzających prawo stałego pobytu;
- 12) rejestru kart stałego pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej;
- 13) rejestrów wniosków, wydanych postanowień i decyzji w sprawach:
 - a) o wydanie wizy wjazdowej w celu repatriacji,
 - b) o udzielenie pomocy repatriantom ze środków budżetu państwa,
 - c) o uznanie za repatrianta;
- 14) ewidencji osób ubiegających się o wydanie wizy wjazdowej w celu repatriacji i członków ich rodzin, nieposiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zapewnionego lokalu mieszkalnego lub źródła utrzymania;
- 15) centralnego rejestru danych o nabyciu i utracie obywatelstwa polskiego.

Art. 133. 1. Dane przetwarzane w Systemie Pobyt, w rejestrze, o którym mowa w art. 124 pkt 1 lit. k, oraz w rejestrze odcisków linii papilarnych, pobranych od cudzoziemca na podstawie art. 14 ust. 2, art. 93 ust. 1, art. 98 ust. 4 i art. 101 ust. 3, udostępnia się:

- 1) Komendantowi Głównemu Policji,
 - 2) Komendantowi Głównemu Straży Granicznej,
 - 3) Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
 - 4) Szefowi Agencji Wywiadu,
 - 4a) Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego,
 - 5) Ministrowi Obrony Narodowej,
 - 6) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych,
 - 7) ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych,
 - 7a) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych;
 - 8) Radzie do Spraw Uchodźców,
 - 9) sądowni,
 - 10) sądowni administracyjnemu,
 - 11) prokuratorowi,
 - 12) wojewodzie,
 - 13) konsulowi,
 - 14) Szefowi Służby Kontrywiadu Wojskowego i Szefowi Służby Wywiadu Wojskowego,
 - 15) Komendantowi Głównemu Żandarmerii Wojskowej
- w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań.

2. Dane przetwarzane w Systemie Pobyt, w rejestrze, o którym mowa w art. 124 pkt 1 lit. k, oraz w rejestrze odcisków linii papilarnych pobranych od cudzoziemca na podstawie art. 14 ust. 2, art. 93 ust. 1, art. 98 ust. 4 i art. 101 ust. 3, są udostępniane na pisemny wniosek podmiotu, o którym mowa w

ust. 1, z tym że wniosek o udostępnienie danych przetwarzanych w rejestrze odcisków linii papilarnych pobranych od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o wydaleniu, może złożyć także Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

3. Dane przetwarzane w Systemie Pobyt, w rejestrze, o którym mowa w art. 124 pkt 1 lit. k, oraz w rejestrze odcisków linii papilarnych pobranych od cudzoziemca na podstawie art. 14 ust. 2, art. 93 ust. 1, art. 98 ust. 4 i art. 101 ust. 3, można udostępniać, bez konieczności składania pisemnego wniosku, o którym mowa w ust. 2, za pomocą urządzeń do teletransmisji danych, podmiotom, o których mowa w ust. 1, które spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) posiadają urządzenia umożliwiające odnotowanie w Systemie Pobyt kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane uzyskał;
- 2) posiadają zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;
- 3) jest to uzasadnione specyfiką lub zakresem wykonywanych zadań.

4. Organ obowiązany do prowadzenia rejestrów i ewidencji, o których mowa w art. 124 pkt 1 lit. a-h, j-l i pkt 2 i 3 oraz w art. 132 ust. 2 pkt 4-15, posiada dostęp do danych przetwarzanych w Systemie Pobyt, w rejestrze, o którym mowa w art. 124 pkt 1 lit. k, oraz w rejestrze odcisków linii papilarnych pobranych od cudzoziemca na podstawie art. 14 ust. 2, art. 93 ust. 1, art. 98 ust. 4 i art. 101 ust. 3, w zakresie danych gromadzonych w rejestrach i ewidencji, które ten organ prowadzi.

5. Organowi, o którym mowa w ust. 1 pkt 12 i 13, nie udostępnia się danych o podstawie prawnej i faktycznej wpisu do wykazu.

6. Dane przetwarzane w Systemie Pobyt udostępnia Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, dane przetwarzane w rejestrze, o którym mowa w art. 124 pkt 1 lit. k - komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji, komendant oddziału Straży Granicznej i komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej, każdy w zakresie swojej właściwości, a dane przetwarzane w rejestrze odcisków linii papilarnych pobranych od cudzoziemca na podstawie art. 14 ust. 2, art. 93 ust. 1, art. 98 ust. 4 i art. 101 ust. 3 - Komendant Główny Policji.

Art. 134. Informacje zawarte w Systemie Pobyt mogą być przekazywane za granicę, gdy zezwalają na to umowy międzynarodowe, którymi jest związana Rzeczpospolita Polska.

Art. 134a. *Dane cudzoziemca, z wyłączeniem danych obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, przechowywane w wykazie na podstawie:*

- 1) *art. 128 ust. 1 pkt 1 i 2, z wyłączeniem danych cudzoziemca, który otrzymał decyzję o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,*
- 2) *art. 128 ust. 1 pkt 3 i 6,*
- 3) *art. 77 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043 oraz z 2007 r. Nr 120, poz. 818)*

– są przekazywane do Systemu Informacyjnego Schengen na okres przechowywania ich w wykazie.

Rozdział 12

Odpowiedzialność przewoźnika

Art. 135. 1. Przewoźnik, który drogą powietrzną lub morską przywiózł cudzoziemca do granicy, jest obowiązany do podjęcia działania dla upewnienia się, że cudzoziemiec zamierzający wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej posiada ważny dokument podróży i wizę wymagane do przekroczenia granicy, o których mowa w art. 13 ust. 1.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, dotyczy także przewoźników wykonujących regularne przewozy osób w międzynarodowym transporcie drogowym, z wyjątkiem ruchu przygranicznego.

Art. 136. 1. Przewoźnik, który drogą powietrzną, morską lub lądową przywiózł cudzoziemca do granicy, jest obowiązany niezwłocznie odwieźć go do kraju, z którego go przywiózł do granicy, a gdy jest to niemożliwe - do kraju, w którym cudzoziemcowi wystawiono dokument podróży, na podstawie którego podróżował, lub do każdego innego kraju, który zapewnia, że go przyjmie, w przypadku gdy:

- 1) cudzoziemcowi odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

2) cudzoziemcowi podróżującemu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tranzytem władze państwa docelowego lub graniczącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odmówiły wjazdu lub przewoźnik, który miał go przewieźć do tego państwa, odmówił wykonania przewozu.

2. Jeżeli okoliczności uniemożliwiają wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1, przewoźnik jest obowiązany na swój koszt zapewnić inny środek transportu w celu niezwłocznego opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 137. 1. Cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 136 ust. 1, można, w drodze decyzji:

- 1) nakazać przebywanie w określonym miejscu do czasu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na koszt przewoźnika;
- 2) zakazać opuszczania statku powietrznego lub morskigo;
- 3) nakazać opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pokładzie innego statku powietrznego lub morskigo niż ten, na którym przybył.

2. Przewoźnik, o którym mowa w art. 135 ust. 1, pokrywa koszty pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do czasu opuszczenia przez niego tego terytorium tylko wówczas, gdy cudzoziemiec nie posiada dokumentu podróży i wizy lub nie posiada zezwolenia na wjazd do innego państwa lub na powrót do kraju pochodzenia, jeżeli zezwolenie takie jest wymagane. W pozostałych przypadkach koszty te ponosi Skarb Państwa.

Art. 138. 1. Na przewoźnika, który drogą powietrzną lub morską przywiózł na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca nieposiadającego dokumentu podróży wymaganego do przekroczenia granicy, o którym mowa w art. 13 ust. 1, lub nieposiadającego zezwolenia na wjazd do innego państwa lub na powrót do kraju pochodzenia, jeżeli zezwolenie takie jest wymagane, nakłada się karę administracyjną w wysokości stanowiącej równowartość od 3.000 do 5.000 euro za każdą przywiezioną osobę, z tym że suma kar za jednorazowy przywóz grupy osób nie może przekroczyć równowartości 500.000 euro.

2. Przepis ust. 1 dotyczy także przewoźników wykonujących regularne przewozy osób w międzynarodowym transporcie drogowym, z wyjątkiem ruchu przygranicznego.

3. Przeliczenia równowartości euro, o której mowa w ust. 1, na złote dokonuje się według średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski dla tej waluty w dniu wydania decyzji o nałożeniu kary administracyjnej.

Art. 139. 1. Decyzje w sprawach, o których mowa w art. 137 ust. 1, wydaje właściwy komendant placówki Straży Granicznej i nadaje im rygor natychmiastowej wykonalności.

2. Od decyzji komendanta placówki Straży Granicznej przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. Karę administracyjną, o której mowa w art. 138, na wniosek komendanta placówki Straży Granicznej, w której odmówiono cudzoziemcowi wjazdu, nakłada na przewoźnika, w drodze decyzji, wojewoda właściwy ze względu na siedzibę organu występującego z wnioskiem.

Art. 140. 1. W przypadku gdy zachowanie cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzasadnia przypuszczenie, że może on spowodować zagrożenie bezpieczeństwa w międzynarodowej komunikacji lądowej, lotniczej lub morskiej, komendant właściwej placówki Straży Granicznej, na wniosek upoważnionego przedstawiciela przewoźnika i na koszt przewoźnika, zapewnia konwój takiego cudzoziemca.

2. Koszty konwoju obejmują koszty bezpośrednio związane z przewozem, a także koszty świadczeń przysługujących konwojentom z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju.

Rozdział 13

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców

Art. 141. 1. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zwany dalej „Szefem Urzędu”, jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, nadawania statusu uchodźcy, udzielania cudzoziemcom azylu, wyrażania zgody na pobyt tolerowany oraz udzielania ochrony czasowej, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych dla innych organów.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych sprawuje nadzór nad Szefem Urzędu.

Art. 142. 1. Szef Urzędu jest powoływany przez Prezesa Rady Ministrów spośród osób należących do państwowego zasobu kadrowego, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Prezes Rady Ministrów odwołuje Szefa Urzędu.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, na wniosek Szefa Urzędu, powołuje zastępców Szefa Urzędu spośród osób należących do państwowego zasobu kadrowego. Minister właściwy do spraw wewnętrznych odwołuje, na wniosek Szefa Urzędu, jego zastępców.

3. Szef Urzędu wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zwanego dalej „Urzędem”, będącego urzędem administracji rządowej.

4. Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, w drodze zarządzenia, nadaje Urzędowi statut określający jego organizację, kierując się zakresem zadań Szefa Urzędu oraz potrzebą zapewnienia sprawnego funkcjonowania Urzędu.

5. Szef Urzędu może wykonywać swoje zadania przy pomocy delegatur Urzędu.

6. W Urzędzie mogą być zatrudniani oddelegowani funkcjonariusze Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Policji, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 143. 1. Do zadań Szefa Urzędu należy:

- 1) wydawanie decyzji i postanowień w I instancji oraz rozpatrywanie odwołań od decyzji i zażaleń na postanowienia wydane w I instancji przez inne organy w sprawach uregulowanych:
 - a) w niniejszej ustawie,
 - b) w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) w ustawie z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin;
- 2) wydawanie decyzji w sprawie udzielenia zezwolenia na osiedlenie się, o którym mowa w art. 15 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji;
- 3) zapewnienie pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o nadanie statusu uchodźcy, w zakresie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) organizowanie i prowadzenie szkoleń w zakresie spraw należących do kompetencji Szefa Urzędu;
- 4a) przekazywanie właściwym organom innych państw obszaru Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, informacji dotyczących podstawy prawnej i faktycznej wpisu do celów określonych w art. 25 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach;**
- 5) kontrola wykonywania przez wojewodów zadań określonych w ustawach wymienionych w pkt 1;
- 5a) wykonywanie funkcji polskiego centralnego organu wizowego;**
- 6) przekazywanie organom państw członkowskich Unii Europejskiej informacji, o których mowa w art. 62 ust. 9 pkt 1 i art. 71b ust. 8;
- 7) przekazywanie właściwym organom państw członkowskich Unii Europejskiej, na ich wniosek, informacji o pobycie cudzoziemca, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 16, jeżeli zamierza on na terytorium tych państw kontynuować lub uzupełnić studia, podjęte na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych.

2. Szef Urzędu jest organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do wojewody w sprawach uregulowanych w ustawach wymienionych w ust. 1 pkt 1.

Art. 144. 1. Szef Urzędu w porozumieniu z Komendantem Głównym Straży Granicznej może zezwolić, na wniosek konsula, komendanta placówki Straży Granicznej lub z urzędu, na wjazd lub pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcowi, który nie spełnia warunków dotyczących wjazdu lub pobytu, określonych w ustawie, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej. Do wydawania zezwolenia i samego zezwolenia nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego oraz nie przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

2. Szef Urzędu przedstawia corocznie do dnia 31 marca ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych informację o stosowaniu przepisu ust. 1 w roku poprzednim.

Art. 145. Szef Urzędu używa pieczęci okrągłej z wizerunkiem orła ustalonym według wzoru godła państwowego.

Art. 146. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej może, w drodze rozporządzenia, tworzyć i znosić delegatury Urzędu, określając ich właściwość terytorialną oraz zakres działania, w tym uprawnienia kierownika delegatury do wydawania, z upoważnienia Szefa Urzędu, decyzji administracyjnych, w przypadku uzasadnionym istotnym wzrostem liczby wniosków o nadanie statusu uchodźcy, o którym mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 14

Przepisy karne

Art. 147. Kto zabiera w celu przywłaszczenia lub przywłaszcza sobie dokument podróży, kartę pobytu, polski dokument podróży dla cudzoziemca, tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca, polski dokument tożsamości cudzoziemca lub takiego dokumentu używa, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 148. 1. Kto:

- 1) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie posiadając do tego tytułu prawnego,
- 2) na żądanie uprawnionych organów nie okazuje dokumentów i zezwoleń uprawniających go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu na tym terytorium,
- 3) uchyla się od obowiązku wymiany karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca,
- 4) nie wykonuje obowiązku opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonego w decyzji o wydaleniu wydanej na podstawie art. 88 ust. 1,
- 5) nie wykonuje obowiązku zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji o wydaleniu,
- 6) opuszcza miejsce zamieszkania wyznaczone mu w decyzji o wydaleniu,
- 7) nie opuszcza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji:
 - a) o odmowie udzielenia lub cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony,
 - b) o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się,
 - c) o cofnięciu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE,
 - d) o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 8) nie zawiadamia o utracie karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, w terminie, o którym mowa w art. 79 ust. 1,
- 9) nie zwraca znalezionej karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca w przypadku, gdy wydano mu nową kartę pobytu lub nowy dokument, w terminie, o którym mowa w art. 79 ust. 2

- podlega karze grzywny.

2. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

3. Wyrok nakazowy wydany w postępowaniu nakazowym jest natychmiast wykonalny.

Rozdział 15

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 149. W ustawie z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 1996 r. Nr 54, poz. 245, z późn. zm.) w art. 8 w ust. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

- "2) nabycie nieruchomości przez cudzoziemca zamieszkującego w Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej 5 lat od udzielenia mu zezwolenia na osiedlenie się,
- 3) nabycie przez cudzoziemca, będącego małżonkiem obywatela polskiego i zamieszkującego w Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej 2 lata od udzielenia mu zezwolenia na osiedlenie się, nieruchomości, które w wyniku nabycia stanowią wspólność ustawową małżonków,".

Art. 150. W ustawie z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 353 oraz z 2001 r. Nr 42, poz. 475) po art. 17 dodaje się art. 17a w brzmieniu:

- "Art. 17a. 1. W sprawach należących do właściwości wojewody i Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców organy te mogą zwracać się do komendanta wojewódzkiego Policji, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu oraz Szefa Wojskowych Służb Informacyjnych, a w razie potrzeby do innych organów, o przekazanie informacji niezbędnych dla prowadzonych postępowań.
2. Organy, do których wojewoda lub Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców zwrócił się o przekazanie informacji, są obowiązane je udostępnić w zakresie niezbędnym dla prowadzenia postępowań, w terminie 30 dni.
 3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 2, może być przedłużony do 3 miesięcy, o czym organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia odpowiednio wojewodę lub Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców."

Art. 151. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1399 oraz z 2003 r. Nr 90, poz. 844 i Nr 113, poz. 1070) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 152. W ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych (Dz. U. Nr 110, poz. 1189, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 153. W ustawie z dnia 27 lipca 2002 r. o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 141, poz. 1180) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Rozdział 16

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 154. 1. Cudzoziemcowi, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w dniu wejścia w życie ustawy jest nielegalny i przebywającemu na tym terytorium nieprzerwanie co najmniej od dnia 1 stycznia 1997 r., który złoży w terminie do dnia 31 grudnia 2003 r. wniosek o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca udzieli mu tego zezwolenia, na okres 1 roku, jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego albo obciążenia dla budżetu państwa oraz nie naruszy interesu Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że cudzoziemiec:

- 1) wskaże lokal mieszkalny, w którym zamierza przebywać i przedstawi tytuł prawny do jego zajmowania oraz

- 2) posiada przyrzeczenie wydania zezwolenia na pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo pisemne oświadczenie pracodawcy o zamiarze zatrudnienia go lub powierzenia mu wykonywania innej pracy zarobkowej, lub pełnienia funkcji w zarządach osób prawnych prowadzących działalność gospodarczą, jeżeli zezwolenie na pracę nie jest wymagane, lub
- 3) posiada dochody lub mienie wystarczające na pokrycie kosztów utrzymania i leczenia swojego i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, bez potrzeby korzystania ze wsparcia materialnego ze środków pomocy społecznej przez okres 1 roku.

2. Do ustalenia, czy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest nieprzerwany, stosuje się art. 64 ust. 6.

3. Cudzoziemcowi, który złożył wniosek o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, oraz osobom objętym wnioskiem, wojewoda wydaje wizę pobytową na okres do zakończenia postępowania w pierwszej instancji w sprawie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony.

4. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony cudzoziemcowi, którego dane znajdują się w wykazie, wojewoda jest obowiązany zwrócić się o przekazanie informacji w zakresie niezbędnym do ustalenia, czy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego także do Prezesa Urzędu.

5. W decyzji o odmowie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony określa się termin, w którym cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Do decyzji tej stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu w sprawie zobowiązania do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. W przypadku gdy cudzoziemiec opuści terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji, o której mowa w ust. 5, jego danych nie umieszcza się w wykazie, chyba że wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Art. 155. 1. Jeżeli cudzoziemiec, przebywający nielegalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, zgłosi ten fakt organowi Straży Granicznej lub Policji i opuści terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji, na podstawie której zostanie zobowiązany do opuszczenia tego terytorium, jego danych nie umieszcza się w wykazie.

2. Do wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 97 i 98.

Art. 156. 1. Karty pobytu, dokumenty, zezwolenia i wize wydane na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do kart pobytu i dokumentów wydanych cudzoziemcowi, do którego stosuje się przepisy ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Blankiety zaproszenia, w których czas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osoby zapraszanej jest określony liczbą dni, mogą być stosowane do dnia 30 października 2003 r.

4. Zaproszenia wystawione na blankietach, o których mowa w ust. 3, zachowują ważność do dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej, nie dłużej jednak niż do końca okresu ich ważności.

Art. 157. Ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o osobach posiadających kartę czasowego pobytu lub kartę stałego pobytu, należy przez to rozumieć osoby, którym udzielono odpowiednio zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenia na osiedlenie się.

Art. 158. 1. Do postępowań administracyjnych wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, które nie zostały zakończone do tego dnia decyzją ostateczną, stosuje się:

- 1) w sprawach wiz, do zakończenia postępowania w drugiej instancji - przepisy dotychczasowe;
- 2) w sprawach zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony i zezwoleń na osiedlenie się - przepisy niniejszej ustawy;
- 3) w sprawach o zobowiązanie cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o wydalenie i w sprawach kar dla przewoźników - przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem art. 138 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) w pozostałych postępowaniach - przepisy niniejszej ustawy.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się do zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony wydanych cudzoziemcom, w stosunku do których zachodziły okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400, z późn. zm.).

Art. 159. Dane cudzoziemców, zgromadzone w wykazie na podstawie dotychczasowych przepisów, przechowuje się przez okres, na jaki zostały w nim zamieszczone.

Art. 160. 1. Rejestry utworzone na podstawie ustawy, przez 3 lata od dnia wejścia w życie ustawy mogą być prowadzone w innej formie niż system teleinformatyczny.

2. Organy prowadzące rejestry, o których mowa w art. 124 pkt 1, są obowiązane do wzajemnego przekazywania danych przetwarzanych w prowadzonych przez siebie rejestrach.

3. Prezes Urzędu zapewnia prawidłowe udostępnianie danych przetwarzanych w rejestrach, o których mowa w art. 124 pkt 1.

Art. 161. Wpisy do rejestrów prowadzonych na podstawie dotychczasowych przepisów z dniem wejścia w życie ustawy stają się wpisami do rejestrów prowadzonych na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 162. (uchylony).

Art. 163. Zadania określone w art. 95 ust. 3 do dnia 31 grudnia 2003 r. wykonuje komendant wojewódzki Policji właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

Art. 164. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie upoważnień przewidzianych w ustawie, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, zachowują moc przepisy dotychczasowe.

Art. 165. 1. Przepisy art. 3 pkt 2, art. 32 ust. 3, art. 57 ust. 4 oraz art. 135-140 w zakresie dotyczącym przewoźników lądowych stosuje się od dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

2. Przepisy art. 27 ust. 3 i art. 51 ust. 3 i 4 tracą moc z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Art. 166. Tracą moc:

- 1) ustawa z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400, z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1180 i Nr 153, poz. 1271 oraz z 2003 r. Nr 97, poz. 894 i Nr 101, poz. 942);
- 2) ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 42, poz. 475 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 81, poz. 731).

Art. 167. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2003 r., z wyjątkiem art. 50 ust. 3 i 4, art. 51 ust. 3 i art. 162, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.